

VINERI • 15 SEPTEMBRIE 2006 • ANUL XVI NR. 37

FOAIA

FONDAT ÎN 1991

românească

83 FUNDAT

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Patru asociații se vor lupta la alegeri
Din respect pentru strămoși
Semnul crucii

CALENDAR ORTODOX

18 septembrie, luni – Sf.Eumenie, Episcopul Gortinei; Sf.Mucenici Ariadna și Castor
19 septembrie, marți – Șf.Mucenici: Trofim, Savatie și Dorimedont
20 septembrie, miercuri – Sf.Mare Mucenic Eustatie și soția sa Teopista cu cei doi fii: Agapie și Teopist
21 septembrie, joi – Sf.Apostol Codrat; Sf.Prooroc Iona. *Odovania Praznicului Înălțării Sfintei Cruci*
22 septembrie, vineri – † Sf.Ierarh Mucenic Teodosie de la Mănăstirea Brazi; Sf.Sfințit Mucenic Foca
23 septembrie, sâmbătă – †) Zămisirea Sf.Prooroc Ioan Botezătorul; Cuvioasele Xantipa și Polixenia
24 septembrie, duminică – † Sfânta Mare Muceniță în-tocmai cu Apostolii Tecla; Cuv.Coprie

AGENDĂ

18 septembrie

1937 – s-a născut Sorin Alexandrescu, critic și teoretician literar.

19 septembrie

1909 – a murit Nicolae Hurmuzaki, om politic, membru de onoare al Academiei Române.

1961 – a murit Lucia Sturza Bulandra, una dintre marile figuri ale scenei românești.

1990 – a murit Ioana Radu, interpreță de neuitat a romanțelor.

20 septembrie

Ziua Bucureștilor

1866 – s-a născut la Hordou, jud. Bistrița-Năsăud, poetul George Coșbuc.

21 septembrie

1847 – a avut loc inaugurarea primei lucrări moderne de alimentare cu apă a Bucureștilor.

1866 – s-a născut scriitoarea Elena Văcărescu.

22 septembrie

1768 – s-a stins din viață episcopul Ioan Inochentie Micu.

1938 – s-a născut, la Berința, jud. Maramureș, scriitorul Augustin Buzura.

23 septembrie

1386 – a început domnia lui Mircea cel Bătrân în Țara Românească.

24 septembrie

1724 – a avut loc sfințirea Mănăstirii Văcărești, ctitorie a lui Nicolae Mavrocordat.

Decalogul
minoritarului

1. Înțelege că Dumnezeu a binevoit așa pentru tine.
2. Să nu-ți pierzi identitatea.
3. Să nu-ți uiți limba.
4. Nu te lăsa umilit.
5. Nu-i lăsa pe alții să hotărască în numele și în locul tău.
6. Cinstește memoria înaintașilor.
7. Învăță-i pe urmașii tăi să-și prețuiască moștenirea.
8. Rezistă tuturor presiunilor asimilatoare.
9. Integrează-te în propria cultură.
10. Fii demn și te vor aprecia și ceilalți.

Budapesta

Săptămâna
filmului românesc

Ambasada României, Institutul Cultural Român din Budapesta și Ministerul Educației și Culturii din Ungaria organizează, între 21–28 septembrie, Săptămâna filmului românesc. Manifestarea va avea loc la complexul cinematografic „Uránia” din Budapesta (Str. Rákóczi nr. 21).

Deschiderea oficială va avea loc joi, 21 septembrie, la ora 19.00, în Sala Mare de la „Uránia”, în prezența reprezentanților Ministerelor Culturii din România și Ungaria, a regizorului Na-

poleon *Helmis* și a actorului *Marcel Iureș*, invitatul de onoare al Săptămânii filmului românesc.

În programul primei zile vor figura filmele „Goal!” (UK, 2005), cu Marcel Iureș în distribuție (de la ora 16.30), o conferință de presă, de la ora 18.15 și filmul „Italiencele” (de la ora 19.00, după deschiderea oficială), regia Napoleon Helmis.

(Vezi programul Săptămânii filmului românesc în pagina a 11-a.)

E. Iova

„Aripi românești”

În contextul celei de-a XI-a Reuniuni la nivel înalt a Organizației Internaționale a Francofoniei (București, 25–29 septembrie 2006) și al marcării Anului Vuia, Ambasada României și Ambasada Franței de la Budapesta organizează, în capitala ungară, expoziția

„Aripi românești, Pionierii Aviației Române – 100 de ani de la primul zbor al lui Traian Vuia”. Vernisajul expoziției va avea loc la Muzeul Circulației (Blv. Városligeti nr. 11), în ziua de miercuri, 27 septembrie, cu începere de la ora 12.00.

R. P.

Jula

Ședința cercetătorilor

Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria va ține ședința Adunării Generale în ziua de sâmbătă, 16 septembrie, de la ora 10.00, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria (Jula, str. Gh. Doja nr. 8). Pe ordinea de zi vor figura: darea de seamă a activității din anul

2005 a Comunității și a Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria; dezbateră planului de muncă pe anul 2006 al Comunității și al Institutului; alegerea directorului Institutului, pe baza concursului publicat; alegerea noii conducere a Comunității; diverse.

E. I.

Vecherd

Ziua bihorenilor

Autoguvernarea Românească din Vecherd și Centrul de Documentare și Informare al AȚRU organizează sâmbătă, 16 septembrie, Ziua culturală română din Vecherd. Programul va începe la ora 9.30,

cu săvârșirea Sfintei Liturghii, după care va avea loc un program cultural-folcloric cu participarea echipei românești și ungurești. Manifestarea se va desfășura în curtea Primăriei.

E. I.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Pelerinajul apatenilor la Oradea**
(Foto: Vmirjāncki József)

Bihor

Pelerinajul
apatenilor

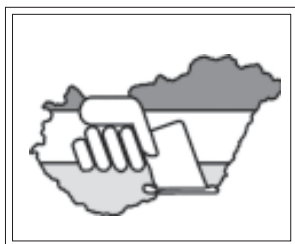
Cu binecuvântarea PSS Episcop *Sofronie*, credincioșii bisericii ortodoxe din Apateu, în frunte cu preotul paroh *Origen Sabău*, au făcut un pelerinaj în România, unde au vizitat mai multe mănăstiri și obiective culturale românești. Excursia a fost organizată de biserica din Apateu, cu sprijinul obținut prin concurs de la Fundația Publică pentru Minorități. În prima zi a pelerinajului, la 8 septembrie, apatenii au poposit la Mănăstirea „Sfânta Cruce” din Oradea, unde s-au rugat la Sfânta Liturghie săvârșită de preotul Origen Sabău și de călugării de acolo. După aceasta au pornit spre Vadu Crișului, oprindu-se și în tabăra de la Șuncuiș, unde au fost încântați de meleagurile pitorești și de vechea peșteră Unguru Mare cu vechi descoperiri provenite din epoca neolitică. A doua zi, pelerinii au pornit spre Ciucea, unde au vizitat casa memorială Ady Endre și casa poetului Octavian Goga, rugându-se în același timp în bisericuța de lemn devenită mănăstire și monument istoric, construită de poet. Bucuroși de cele văzute și trăite s-au întors la Apateu, împliniți sufletește și cu amintiri, care le vor pomeni multă vreme. V. J.

Chitighaz

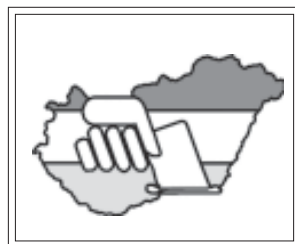
Zilele
satului

La sfârșitul acestei săptămâni, în zilele de 15–17 septembrie, vor avea loc Zilele Chitighazului. În cadrul celor trei zile, în organizarea Primăriei localității, se vor desfășura programe cultural-distractive, cu participarea diferitelor coruri și ansambluri folclorice, precum și soliști de muzică ușoară, modernă. Sâmbătă, la casa de cultură va fi dezvelită și o placă în memoria muzicantului Petre Purece.

R. P.

ALEGERI MINORITARE 2006

Patru asociații se vor lupta
la alegerile românești

S-a încheiat procesul de lansare a candidaților pentru alegerile minoritare din data de 1 octombrie 2006. Delegații asociațiilor civile ale minorităților și-au putut depune candidaturile la notariatul localităților până vineri, 8 septembrie. În cele 46 de localități din Ungaria și sectoare budapestane, unde probabil se vor putea înființa autoguvernări românești, s-au înscris pe liste 373 de candidați ale diferitelor asociații românești.

În lupta electorală au participat patru asociații. Cei mai mulți candidați îi deține Asociația pe Tară pentru Reprezentarea Intereselor Românilor din Ungaria (AȚRIRU). Aceasta, în 8 sectoare ale Budapestei, în 12 localități din județul Bichiș, în 11 din județul Bihor și în 4 din județul Csongrád, a desemnat, în total, 183 de candidați. Pe locul doi, cu 112 candidați, s-a clasat Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta (AFORB), lansând candidați în 10 sectoare ale Capitalei, în 8 localități din județul Bichiș și în câte 3 din județele Bihor și Csongrád. Locul trei, cu 57 de candidați, este ocupat de Asociația Română din Budapesta (ARB). Aceasta a lansat candidați la alegeri în 9 sectoare ale Budapestei și în câte o localitate din județele Pest și Borsod-Abaúj-Zemplén. Pe locul patru, cu 20 de candidați, se află asociația controversată a lui Papp Zoltán, Uniunea Democratică Maghiaro-Română (UDMR). Aceasta a lansat candidați în patru sectoare ale Capitalei.

Este de menționat că 156 de persoane, deci cam 42 la sută din totalul desemnaților, au fost lansate la Budapesta. Printre aceste persoane dăm de multe nume necunoscute pentru comunitatea românilor din Ungaria. În județele cu populație românească băștinașă există 207 candidați, dintre care 102 în județul Bichiș, 70 în Bihor și 35 în Csongrád.

Pentru informarea tuturor celor interesați, precum și cu scopul de a documenta în presa scrisă românească din Ungaria, publicăm lista candidaților la alegerile minoritare românești din 2006. (O mențiune pentru cititorul neavizat: listele candidaților le publicăm așa cum au apărut ele pe internet, la www.valasztas.hu, fără să transcriem numele, dar numele unguresc nu întotdeauna înseamnă persoană aparținătoare majorității, iar numele românesc nu în toate cazurile arată că persoana aparține comunității românești din Ungaria. De exemplu, o femeie cu nume de familie românesc poate fi unguroaică a cărei soț este român.)

BUDAPESTA

Sectorul II.

Dr. Bogyrka Emilné	FORB
Meszénáné Dr. Berényi Mária	AFORB
Mihályné Csernok Anna	ARB
Nemes Lászlóné	AFORB
Passné Bagyinka Edit	ARB
Popa János Ottó	ARB
Prágai Tamara	ARB
Rokszin György	ARB
Szurbucz Zsófia	AFORB
Vargháné Dr. Borbély Anna	AFORB

Sectorul IV.

Anucz László	ARB
Horváth Istvánné	AȚRIRU
Ipolysági Attila	ARB
Jakab István	ARB
Jancsin György	AȚRIRU
Jancsin Györgyné	AȚRIRU
Kosztáné Pető Sára	AȚRIRU
Piski Attila Lajos	AȚRIRU
Popa János Ottóné	ARB
Prágai Vanda Mária	ARB
Vargáné Papp Katalin Éva	AȚRIRU

Sectorul V.

Balász Károly	ARB
Fischer György	ARB
Padurean-Földes Emilia Dorina	ARB
Roxin Anna	ARB
Szitkó László	ARB

Sectorul VI.

Csotye György	ARB
Czakó Ádám	Bp-MRBT
Dr. Fónay Ágota Natália	ARB
Földes Tamás	ARB
Pascu Claudia	ARB
Rokszin László	ARB
Segesdy Valéria	ARB

Sectorul VII.

Dr. Bogyrka Emil	AFORB
Czakó Elena	AFORB
Magyar Péter Marius	AFORB
Nika Ignác	AFORB
Árvai Livia	AFORB

Sectorul VIII.

Cocimirca Sergiu	ARB
Dr. Dady Kálmán	ARB
Dady Róbert Kálmán	ARB

Rend Levente	AFORB
Ósz Csaba	AFORB
Ósz Lucica	AFORB

Sectorul X.

Bodnár Zoltán	AȚRIRU
Czirle Csaba	AFORB
Fagyal Eszter Livia	AFORB
Dr. Far Sándor	AFORB
Gherghel Severianné	UDMR
Heveli Mária Erzsébet	AȚRIRU
Dr. Kocsis László Tamás	AȚRIRU
Kondrát Alfréd Levente	UDMR
Dr. Muntyán György	AFORB
Nagy József Zsolt	AȚRIRU
Papp László	UDMR
Papp Lászlóné	UDMR
Székely Sándor	AFORB
Vajda Ilona Mária	UDMR
Vészi Anna	AȚRIRU

Sectorul XI.

Ambrózyiné Vereb Erzsébet	AȚRIRU
Bede-Ambróczy Krisztina	AȚRIRU
Czirle Sándor	AFORB
Debrózi Zoltán	ARB
Elekes Gabriella	AFORB
Elekes Iselina	AFORB
Jetzin Mónika	AȚRIRU
Kozma Tibor	ARB
Lakatos András	AȚRIRU
Palásti Tünde	ARB
Pass Zoltán Kálmán	ARB
Rokszinné Kozma Lukrécia	ARB
Szaniszlai János Mihály	AFORB
Szántó Péter	AFORB
Zahoranschik Richárd István	AȚRIRU

Sectorul XIV.

Balogh Ottó	UDMR
Berényi György József	UDMR
Grósz Vazul	AFORB
Hajdu István	UDMR
Horváth Mária Erzsébet	UDMR
Magyar Adrián Pál	AFORB
Papp Zoltánné	UDMR
Dr. Szucsigan László	AFORB
Szucsigan Ádám	AFORB
Vargha György Domokos	AFORB

Sectorul XIX.

Bauer Krisztina Nóra	AȚRIRU
Gaáli Andrea	AȚRIRU
Gaáli Sándorné	AȚRIRU
Varga Anikó	AȚRIRU
Varga Zoltánné	AȚRIRU

Sectorul XV.

Csikós István	UDMR
Csikós Leila Gabriella	UDMR
Pálinkás Dorottya	UDMR
Pálinkás Zsolt	UDMR
Reiter Zoltán Pál	UDMR

Sectorul XVI.

Balaci Emil	AFORB
Balaci Gabriella	AFORB
Bodzás Ernő	ARB
Fehér Tamás Lénárd	UDMR
Galambosi Mária Elena	AFORB
Hajdú Júlia	ARB
Harcos Lajos	ARB
Heveli Elena Camelia	AȚRIRU
Józsa Ferenc	AȚRIRU
Józsa Ferencné	AȚRIRU
Kis Józsefné	AFORB
Kis-Lőrincz József	UDMR
Kiss Lőrinc Józsefné	UDMR
Okos Jelka Enikő	ARB
Petrusa Viktor Emanuel	AȚRIRU
Prágai Ilona	ARB
Tóth Zsuzsanna	AȚRIRU
Vajda Sándor	UDMR
Varga Györgyi Ágnes	UDMR

Sectorul XVII.

Cojocarú Mónika Krisztina	AȚRIRU
Fótos Zoltánné	AFORB
Hojzák László András	AȚRIRU
Hojzák Tímea Anna	AȚRIRU
Kalugyer Demeterné	AFORB
Kovács József	AȚRIRU
Kovácsné Rojcssek Anna Mária	AȚRIRU
Dr. Mihaiescu György	AFORB
Müller Rodica Elena	AFORB
Vaskóné Pántya Júlia	AFORB

Sectorul XVIII.

Azzola Angyalka Juliánna	ARB
Bőör Mariann	AȚRIRU
György Gabriella Wilhelmina	AFORB
György Mihály	AFORB
Hajdu Mariann Júlia	ARB
Harcz Istvánné	ARB
Hergyán Tibor	AFORB
Horváth Mária	AȚRIRU
Juhász Ferenc András	AȚRIRU
Lakatos János	ARB
László Kálmán	ARB
Mester András	AȚRIRU
Mócz Vazul	AFORB
Som Lászlóné	AȚRIRU
Ács Mihály	AFORB

Sectorul XXI.

Adorján Réka Renáta	ARB
Blaj Ottilia	AȚRIRU
Bodnár Géza	AȚRIRU
Botiu Grigore	AFORB
Botiu Nina	AFORB
Czirle Sándor	AȚRIRU
Ferenczi Krisztián	AFORB
Kozma István Mátyás	AȚRIRU
Palányi Oszkár	AȚRIRU
Pölténé Harcos Andrea	ARB
Dr. Szamosvári Ferenc László	ARB
Vargyai Zoltánné	ARB
Váradí-Vitányi Tímea Margit	ARB

(Continuare în pag. a 5-a)

Din respect pentru strămoși

De vorbă cu primarul Vecherdului

Într-o liniștită zi de septembrie, trecând prin sătulețul Vecherd am intrat și pe la primărie, unde ne-a întâmpinat primarul *Juhász István*. Tânărul primar s-a mutat în acest sătuleț bihorean din orașul Iula, iar discutând despre situația românilor din sat, cu mândrie ne-a spus că și el a avut printre strămoșii lui români. Conducătorul satului în scurt timp ne-a convins de spiritul lui de întreprinzător, de om conștiincios și cinstit față de cei care l-au ales în această funcție. Discuția noastră a început cu un eveniment apropiat din viața sătulețului bihorean.

– Ne aflăm la doar câteva zile înainte de ziua românească a satului, care a devenit o tradiție aici la Vecherd și care, anul acesta, a ajuns la cea de-a cincea ediție, când autoconducerea locală organizează împreună cu Autogovernarea Românească pe Țară această zi de sărbătoare. Manifestarea se ține în primul rând din respectul pentru acei localnici care încă își mai păstrează identitatea de români și din respect pentru strămoșii lor, cu toate că, din păcate, aceștia sunt mai mult vârstnici, deoarece numărul tinerilor este foarte scăzut în localitate. Anul acesta, cu ajutorul sponsorilor, am reușit să putem organiza din nou această zi, la care vom asigura localnicilor un program cultural românesc și un program de voie bună pe parcursul întregii zile.

– De mai bine de doi ani, cei care trec prin sătulețul dumneavoastră pot observa că la biserica ortodoxă, care se află pe partea dreaptă la intrarea în Vecherd, se fac lucrări serioase. Ce fel de renovări se fac la biserică?

– Adevărat că de doi ani încoace se lucrează la renovarea bisericii și sperăm ca la anul să fie gata renovarea totală. În prima fază s-a făcut o reparație în exterior, iar în interior s-a restaurat tavanul și este deja gata în forma originală. Acum se restaurează frescele mai vechi, mai ales cele care au fost terminate în ultimii ani. În totalitate, iar dacă Bunul Dumnezeu ne ajută, anul viitor vom schimba total turnul bisericii. Aș dori tare mult ca acei credincioși care pășesc pragul bisericii la fiecare Săptămână Liturgică să poată folosi biserica noastră.

Mai mulți specialiști au cercetat și au arătat că biserica noastră este foarte valoroasă. Datorită acestui fapt m-am gândit că ne-am putea folosi de asta pe plan turistic, deoarece localitatea noastră este membră a Asociației Turistice a Județului Bihor. La mai multe întruniri s-a discutat despre acest lucru, ca turiștii din Iula sau din Hajdúszoboszló, care s-au plictisit de apa termală și de ștrand, să fie îndrumați, de exemplu, spre sătulețele noastre, să viziteze bisericuțele noastre, sau lacurile din Darvaș. Pentru acest lucru ar trebui să renovăm anul viitor și clădirea parohiei, unde am putea aranja o mică expoziție cu obiecte vechi din biserică. Ar fi aici multe de arătat turiștilor.

– Un sătuleț așa de mic ca al dumneavoastră, unde găsește sprijin pentru asemenea investiții?

– Satul nostru are un mare noroc că biserica este monument istoric și nu numai atât, ci mai avem încă un sprijin, pentru că am reușit să-l găsim din nou pe acel arhitect care a ajutat și ultima dată la renovarea bisericii. Acesta lucrează la o asociație din cadrul Ministerului Patrimoniului Cultural și, cerându-i ajutorul pentru susținerea proiectului de

renovare, a spus că din prima clipă, deoarece cunoaște valoarea bisericii. În vara acestui an, în toată lucrările, am chemat specialiști români pentru a vedea biserica ca renovările să se facă în așa fel încât totul să rămână în forma autentică. Pentru a începe aceste lucrări, „Fundatia pentru Vecherd” a trebuit să contribuie cu o sumă, după care cheltuielile celor trei faze ale restaurării au fost și vor fi suportate de Oficiul Patrimoniului Național.

– Ne aflăm cu câteva săptămâni înainte de alegerile locale. Cum caracterizați cei patru ani trecuți și cu ce gânduri candidați din nou la funcția de primar?

– Ultimii patru ani, sincer spus, au fost o traumă. Avem o anume posibilitate pentru a face investiții în localitate și din acest motiv, în afară de ședințele obligatorii ale consiliului local ne-am adunat de mult mai multe ori pentru a discuta despre realizarea acestui proiect. Este vorba despre o uzină de prelucrare a acumulatorilor folosite și pentru obținerea aprobării acestui proiect am muncit mult. Tot în acești patru ani am încercat să îmbunătățim viața culturală a satului, să organizăm diferite serbări, mai ales la sărbătorile mai mari de peste an. Bineînțeles, primăria locală nu poate ajuta financiar organizarea acestor manifestări, dar tot timpul am încercat să găsim sponsori, lucru care până în prezent a fost realizabil. Trebuie să știm că o comună așa mică ca a noastră se descurcă foarte greu în ziua de azi.

– Cum vedeți viitorul acestui sătuleț?

– Dacă proiectul de prelucrare a acumulatorilor va fi realizat, va fi o investiție destul de serioasă și o imagine bună de viitor pentru satul nostru. Atunci vom putea asigura și locuri de muncă, deoarece actualmente primăria, în afară de normativul ajutorului social, nu este în stare de altceva.

Eva Iova

Iubesc Apateul și locuitorii acestui sat

Provenind dintr-o familie de țărani români, *Iosif Pantea* nu-și neagă originea și încearcă să ajute românii din Apateu, unde trăiește și muncește de 30 de ani. În această toamnă, Iosif Pantea candidează atât pentru scaunul de primar cât și în cadrul alegerilor minoritare românești din Apateu.

– M-am născut într-o familie de români și până la vârsta de 24 de ani am trăit în satul Kőrmösdpuszta, iar de aproximativ 30 de ani locuiesc în Apateu, împreună cu soția mea, care lucrează ca educatoare la grădinița din localitate. Avem doi copii, amândoi studenți la universitate. În anul 1976 am obținut prima diplomă la Facultatea de industrie alimentară din Hódmezővásárhely, după care, pe lângă familie și locul de muncă, am studiat la Universitatea de științe agronomice din Dobrițan, unde am primit diploma de inginer agronom. De treizeci de ani muncesc în Apateu, în domeniul agronomiei, și în acești ani am avut ocazia să lucrez cu foarte mulți oameni, consăteni, și ne-am înțeles întotdeauna foarte bine. Iubesc acest sat, oamenii din Apateu, vecinii, mă cunoaște aici toată lumea. Aici mi-am crescut copiii, mi-am făcut o carieră, am făcut sport, tot aici am fost și conducător în domeniul sportului.

– Ce va determinat să candidați la funcția de primar și în același timp la alegerile minoritare locale?

– Aproximativ de trei luni de zile, foarte mulți prieteni și săteni, m-au rugat să accept propunerea lor de a candida de primar. Timp de o lună de zile m-am tot gândit ce să fac, până am luat hotărârea decisivă. Deoarece nu sunt membru al nici unui partid politic, am decis să pornesc ca independent. Am experiență în conducerea unei instituții, am studiile necesare, cunosc localnicii și problemele lor.

Am decis că voi accepta să reprezint interesele sătenilor și a întregii localități și cred că în cei 15 ani de conducător în domeniul sportului și în cei 30 de ani ca director în agronomie, am reușit să-mi fac destule cunoștințe ca oricând să pot ajuta la îndeplinirea anumitor sarcini. Ceea ce mi-a mai dat de gândit a fost faptul că în ultimii patru ani dezvoltarea satului nostru s-a încetinit și față de satele din împrejurimi am cam rămas în urmă. Din anul 2007, țara va avea mari posibilități de dezvoltare și aș dori ca și noi să putem ajunge la acestea pentru a ajuta la dezvoltarea comunei noastre. La alegerile minoritare mi s-a oferit să candidez și, din moment ce mă trag din familie de români, m-am gândit că nu am nimic de pierdut. Nu mi-am negat originea mea de român niciodată și aș dori să pot ajuta și autogovernarea românească din Apateu.

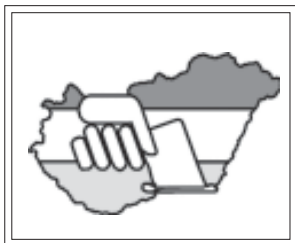
– Ce ați dori să faceți pentru apateni dacă veți fi ales de primar?

– În primul rând aș dori să ne folosim de toate posibilitățile de dezvoltare pe care statul ni le oferă și să scriem cât mai multe concursuri. Să ne asumăm răspunderea în rezolvarea problemelor bătrânilor din localitate. Din păcate, numărul vârstnicilor crește și ar trebui să renovăm și să punem din nou în funcțiune casa de bătrâni. Aș dori ca numărul organizațiilor civile să crească, ca de exemplu: garda civilă, cercul sportiv. De treisprezece ani nu mai funcționează echipa de fotbal în Apateu și aș dori să putem organiza din nou o echipă care să participe la concursuri. Aș dori ca satul nostru să arate așa ca mai demult, cu mulți copaci și flori. Sper ca alegerile de la 1 octombrie să aducă o schimbare în bine pentru Apateu. Îi rog pe sătenii mei să aleagă atât pentru autoconducerea locală cât și pentru cea românească, acele persoane capabile, care vor ști să le apere și să le reprezinte interesele în mod demn.

A. L. C.

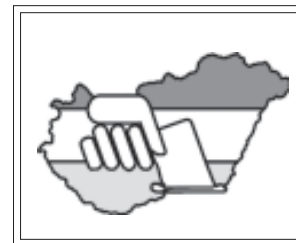
RadioNetRomân

www.triplexregio.net

(Urmare din pag. a 3-a)

ALEGERI MINORITARE 2006

Patru asociații se vor lupta
la alegerile românești

JUDEȚUL PEST

Budaörs

Prágai Ilona	ARB
Prágai János	ARB
Szendi-Joó Csaba	ARB
Szitzkó Etelka Mária	ARB
Szitzkó László	ARB

JUDEȚUL BICHIȘ

Aletea

Barna Jánosné	AȚIRU
Botás László	AȚIRU
Botás Tivadar	AȚIRU
Botás Tivadarné	AȚIRU
Gál György	AFORB
Hotya Péter	AȚIRU
Kimpián István	AFORB
Kimpián-Albrecht Gyöngyi	AFORB
Kozma János György	AFORB
Márk Tivadarné	AFORB
Nedró Mihály	AȚIRU
Rocskár Jánosné	AȚIRU
Szabó Péter	AȚIRU
Dr. Szelezsán János	AȚIRU
Argyelán János	AȚIRU

Bătania

Grestyák Lászlóné	AȚIRU
Kreszta István	AFORB
Kreszta Traján	AȚIRU
Mihucz György	AȚIRU
Podina Ivánné	AFORB
Szelezsán Adorján Endre	AFORB
Tompán Angyelkó	AȚIRU
Zsilkané Dancea Claudia	AȚIRU

Bichiș

Bordás Tibor	AFORB
Csumpilla Demeterne	AFORB
Csumpilla György	AFORB
Ruzsa János	AFORB
Simon Éva	AFORB

Bichișciaba

Grósz György	AȚIRU
Juhász Tivadar	AȚIRU
Kozma János	AȚIRU
Márk György	AȚIRU
Márk Ny. György	AȚIRU

Ciorvaș

Nagy Minodora	AȚIRU
Nagy Árpád	AȚIRU
Oláh Györgyné	AFORB
Samaha Nadia Alina	AȚIRU
Simonka Szilvia	AȚIRU
Vizi Klára Edit	AȚIRU
Zsurka Péter	AFORB
Argyelán György	AFORB

Chitighaz

Buha Györgyné	AȚIRU
Finna Sándor	AȚIRU
Grósz György	AȚIRU
Gulyás György	AȚIRU
Kalcsó Mihályné	AFORB
Krisán Anca Liana	AFORB
Litiu Ioan	AFORB
Ottlakán Péter	AFORB
Stégermájer Györgyné	AFORB
Szelezsán Péter	AȚIRU

Crâstor

Bakos Istvánné	AȚIRU
Kóra Sándor	AȚIRU
Orodán János	AȚIRU
Patkás János	AȚIRU
Patkás Jánosné	AȚIRU

Jula

Budai János	AȚIRU
Dr. Bányainé Ruzsa Éva	AȚIRU
Dr. Csotye János	AFORB
Cséffán János	AȚIRU
Hoffmann Józsefné	AȚIRU
Dr. Mihaiescuné Taga Kornélia	AFORB
Nagyné Martyin Emilia	AFORB
Olteanu Júlia Kornélia	AȚIRU
Dr. Ruzsa György	AFORB
Szucsigan Lászlóné	AFORB

Leucușhaz

Fenyvesi Tivadar	AȚIRU
Kalu Józsefné	AȚIRU
Ollár János	AȚIRU
Sztezsán Gábor	AȚIRU
Szántó György	AȚIRU

Medgyesegyháza

Negrea Constantin Dániel	AȚIRU
Negrea Péter Gábor	AȚIRU
Dr. Olteanu Florea	AȚIRU
Petrusán János	AȚIRU
Sütő Mária Márta	AȚIRU

Micherechi

Dumáné Ruzsa Anett	AȚIRU
Juhász Tibor	AȚIRU
Martyin Tivadar	AFORB
Netye György	AFORB
Nyisztor Mihály	AFORB
Patkás György	AFORB
Radics János	AȚIRU
Dr. Ruzsa György	AȚIRU
Ruzsa Zoltán	AFORB
Argyelán Mihály	AȚIRU

Românii din Otlaca-Pustă au decis ca, pe lângă asociațiile mai mari, care au candidați în întreaga țară, ca AFORB și AȚIRU, să fie sprijiniți

și de asociațiile românești locale. Astfel, Asociația Culturală Română Mihai Purdi, împreună cu AFORB, au lansat patru candidați (Farkas Istvánné, Karancsi Andrásné, Sándor Gáborné, Árgyelán Elvira), Asociația Românilor din Otlaca-Pustă, împreună cu AȚIRU, au lansat șase persoane (Botás Péterné Horga Rozália, Gábor János, Gábor Jánosné, Gál Györgyné, Horga Jánosné, Vigyikán Mihály), iar un singur candidat (Popa Tivadar) se bucură de sprijinul a trei asociații: Asociația Culturală Română Mihai Purdi, Asociația Românilor din Otlaca-Pustă și Asociația Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta.

Otlaca-Pustă

Botás Péterné Horga Rozália
Farkas Istvánné
Gábor János
Gábor Jánosné
Gál Györgyné
Horga Jánosné
Karancsi Andrásné
Popa Tivadar
Sándor Gáborné
Vigyikán Mihály
Argyelán Elvira

Șercad

Bálint Tivadar	AȚIRU
Kovács János	AȚIRU
Táth János	AȚIRU
Varga József Lászlóné	AȚIRU
Venyigéné Gurzó Éva	AȚIRU

JUDEȚUL BIHOR

Apateu

Berke József	AFORB
Blága János	AȚIRU
Butt Sándor	AFORB
Czencz Péter Sándor	AȚIRU
Drágulyné Teberán Mária	AȚIRU
Juhász József	AȚIRU
Juhász Lőrinc	AFORB
Kövér Józsefné	AȚIRU
Pántya József	AFORB
Szűcs Gyuláné	AȚIRU
Sáfrányné Berényi Mária	AFORB

Bedeu

Kakócz Zsoltné	AȚIRU
Leó Tibor Jánosné	AȚIRU
Marosán Gábor	AȚIRU
Szilágyi Lászlóné	AȚIRU
Zsurka Sándorné	AȚIRU

Darvaș

Buk György	AȚIRU
Juhász Tibor	AȚIRU

Molnár Imre	AȚIRU
Nagy Mihályné	AȚIRU
Pop Irén Katalin	AȚIRU

Dobrițan

Hosszu Erika	AȚIRU
Molnár Edit	AȚIRU
Orbán Anna	AȚIRU
Orbán Károly	AȚIRU
Tanaszi Zsolt	AȚIRU

Jaca

Borbiro Jánosné	AȚIRU
Bringye Józsefné	AFORB
Dürgő János	AFORB
Dürgő Jánosné	AFORB
Dürgő József	AFORB
Füzesi Katalin	AȚIRU
Füzesi Katalin 1978	AȚIRU
Kovács Kálmánné	AȚIRU
Pap Sándorné	AȚIRU
Pop Cosmin Florentin	AFORB

Leta Mare

Krizsán Gábor	AȚIRU
Nagy József Mihály	AȚIRU
Nemes János	AȚIRU
Szima Sándor	AȚIRU
Vlajk Gáborné	AȚIRU

Mezősas

Bagdi Imre	AȚIRU
Hajdúné Csóka Judit	AȚIRU
Juhász Péter	AȚIRU
Pénzes Lászlóné	AȚIRU
Sápi Roland	AȚIRU

Peterd

Balogh Jánosné	AȚIRU
Bartha Lászlóné	AȚIRU
Buj Gyula	AȚIRU
Erdei Julianna Mária	AȚIRU
Papp József	AȚIRU

Pocci

Aliman János	AȚIRU
Klincse Mária	AȚIRU
Mazsu Jenőné	AȚIRU
Oláh Gyuláné	AȚIRU
Tanaszi Jánosné	AȚIRU

Săcal

Bodnár Gézané	AFORB
Guj János	AFORB
Kindle Józsefné	AȚIRU
Kocsiné Monok Mária	AȚIRU
Kovács Krisztián	AFORB
Monok Sándor	AȚIRU
Szeip Lászlóné	AȚIRU
Szitzkó József	AFORB
Turiné Boncza Éva	AȚIRU

(Continuare în pag. a 11-a)

Evanghelizare la Timișoara

„Vreau iadul gol și raiul plin!”

Pentru prima dată în viața mea am auzit predicată o Evanghelie care nu lăsa nici un loc de îndoială, pe viu. O Evanghelie care era putere, mai mult decât orice, care nu lăsa nici un dubiu asupra a nimic din ceea ce auzai, totuși îți dădea atâta liniște. Da, el este

Vineri după-amiază, în drum spre Timișoara, înainte de a intra în oraș deja mașinile mergeau încolonate greoi, iar în oraș era și mai aglomerat. Imediat îți dădeai seama că se întâmplă ceva. Oamenii de pe stradă zâmbeau atunci când erau întrebați: unde este stadionul

primat bucuria de a fi la Timișoara. Apoi a anunțat punctele serviciului: predicarea unei Evanghelii fierbinți, rugăciune pentru salvare, apoi rugăciune pentru bolnavi. Textul citit din Ioan 8, despre femeia prinsă în preacurvie a fost recitat clar și apăsător. Cărturarii și fariseii au adus la Isus în fața norodului o femeie care a fost prinsă în preacurvie. Moise și legea porunceau să fie ucisă cu pietre: „Moise ne-a poruncit să ucidem cu pietre astfel de femei”, ziceau ei. Poruncile sunt 10 la Număr: 5 + 5. Nu sunt cinci pentru femei și cinci pentru bărbați. Toate cele 10 sunt valabile pentru toți. De ce n-au avut puterea să arunce cu piatra? Pentru că această piatră ricoșă înapoi în ei. La fiecare aruncătură auzeau aceeași voce în cuget: vinovat, vinovat, vinovat. Fiecare se vedea pe el însuși, poate într-o cameră de hotel cu o femeie făcând același lucru. Își prindeau poalele hainelor lor „sfinte” și aplecați înaintea lui Isus ieșeau cu spatele tot aplecându-se. Toți erau vinovați. Prima lecție a lui Isus pentru orice generație este că: toți suntem vinovați înaintea lui Dumnezeu. Nici unul nu putem ridica piatra. Apoi Isus a început să scrie pe pământ, nu știm ce. Unii explică, și-a dat și el explicația. El scria ceea ce scrie Dumnezeu în inima fiecărui ascultător prezent: vinovat. Era cineva în Ierusalim atunci fără păcat? Da. Isus.

Isus avea singurul drept să ridice piatra și să dea drept în fața femeii și în fața mea. Noi toți suntem păcătoși și avem nevoie de salvare. Dar, El nu a aruncat piatra, pentru că El nu a venit să distrugă ci să-i mântuiască pe cei păcătoși. În mijlocul loviturilor de picioare și împinsături, aruncată, pentru o clipă a văzut ochii lui Isus. Pentru o clipă. A fost șocată. Pentru prima dată vedea ochi fără păcat. Cei din jurul ei strigau: femeie astăzi mori!! Dar ceva se întâmpla. O femeie poate să facă multe lucruri de una singură cu excepția unuia singur: nu poate să comită adulter singură. Ce s-a întâmplat cu omul cu care a fost. Omul era un fariseu, nu trebuia să se afle. Nu te încrede niciodată în ipocriți. Ea a căzut în picioare și striga: acest Isus să mă judece, accept judecata Lui. Fariseii au strigat: Isus! Moise spune că trebuie omorâtă cu pietre, „... să arunce cel dintâi cu piatra”, auzea femeia. Pietrele n-au venit. Femeia nu auzise doar a doua parte a frazei. Ea nu înțelesese prima parte: cine dintre voi este fără păcat. Aștepta îngrozită prima lovitură. Când și-a deschis ochii era doar Isus cu ea. Acesta este momentul salvării. Tu ești cu Isus. Nici eu nu te condamn. Du-te în pace și să nu mai păcătuiești. Unii zic că există aici o problemă în textul din

Ioan 8. Levitic 20:10 spune că va fi împroscată cu pietre până la moarte. Isus nu avea dreptul să o trimită acasă. De ce n-a executat Isus Lev 20:10 după legea lui Moise. Aici vine Evanghelia. Isus era pe cale spre Calvar, ca mâinile lui să fie străpunse, El a luat pedeapsa ei asupra Lui și a trimis-o acasă în pace. El a luat condamnarea asupra Lui. Știu un singur lucru! Isus va lua toate păcatele. Poți avea iertare pentru cel mai mare păcat și ai nevoie de iertare pentru cel mai mic păcat. Cel mai mic păcat te poate duce în iad. Fariseii toți au ieșit cu spatele. Au fost așa de aproape de Isus și nu au fost iertați, erau prea mândri. Salvează-ți sufletul! Mai bine e să-ți salvezi sufletul, decât fața. Această femeie niciodată n-a avut de gând să meargă la o cruciadă unde predica Isus. Acești oameni o loveau cu picioarele și o târau pe jos. Așa a ajuns ea în fața Domnului Isus. Poate unii dau și în tine. Nu contează, dacă ei te ajută să te apropii de Isus Cristos. În cer vor fi numai voluntari.

Predica s-a oprit și a venit momentul rugăciunii, în care toți cei prezenți au fost chemați la Isus Cristos. După aceasta a venit rugăciunea pentru bolnavi și spre slava lui Isus Cristos au fost multe vindecări pe care le-am văzut și eu, pentru că „El este același ieri, azi și în veci!” Amin.

Pastor Teofil Tripo

Reinhard Bonnke. Acest om a zguduit Africa și acum era la Timișoara. Incredibil. Cred că s-a scris istorie în aceste zile. Timișoara știe să scrie istorie. A mai făcut-o în decembrie 1989, și acum din nou. Iată cartea de vizită a lui R. Bonnke: s-a născut în 1940 în Germania. A venit la Cristos la vârsta de 9 ani, iar în 1967 chemarea lui Dumnezeu în lucrare l-a condus la Lesotho, o țară mică din sudul Africii. Acolo Dumnezeu i-a dat viziunea unei Africi „spălate în sângele lui Isus”, iar viața lui a fost schimbată. Știa că trebuie să predice Evanghelia oriunde va fi condus de Dumnezeu, și astfel, s-a născut organizația Christ for all Nations (Cristos pentru toate națiunile). În cei mai bine de treizeci de ani de existență, CfaN a susținut cruciade peste tot în lume, a publicat 178 de milioane de cărți în 138 de limbi și a pregătit nenumărați conducători pentru evanghelizarea condusă de Duhul Sfânt. CfaN a fost direct responsabil pentru mai mult de 34 milioane de decizii pentru Cristos consemnate, doar în ultimii trei ani și jumătate.

Dan Păltinișanu. Probabil că această întrebare s-a pus de mii de ori pentru a primi instrucțiuni pentru cei care nu erau din Timișoara. Am ajuns cu greu la stadion. Ne-am grăbit să ne găsim loc. Cei din Ungaria ne rezervaseră loc în tronsonul lor, unde li se traducea în limba maghiară. Bineînțeles, următorul lucru a fost să ne uităm dacă evanghelistul Bonnke era deja acolo. Spre uimirea noastră, deși programul începuse, el nu era acolo. Cu aproximativ 20 de minute mai târziu au intrat în stadion câteva mașini încolonate și știam că era el. Aproape de scenă a coborât dintr-un microbuz Mercedes alb și toți au izbucnit în aplauze. Simțeam prezența lui Dumnezeu în aer. A salutat cu mâna. Era atât de real și atât de frumos. Nimic din onorurile fără rost. El era un slujitor al lui Cristos și se reflecta de la distanță aceasta. Cineva de lângă noi își adusese binoclul să-l vadă mai bine. Ce bine era pentru el.

Și iată că a venit momentul pentru mesajul mult așteptat.

Înainte de toate și-a ex-

Serbarea hramului la biserica ortodoxă din Bichiș

Sărbătoarea din 8 septembrie, „Sfânta Maria” – cea Mică cum se zice în popor, umple de fiecare dată sufletele credincioșilor cu evlavie și bucurie. În această zi în care întreaga suflare românească a sărbătorit Nașterea Maicii Domnului, la Sfânta și Dumnezeiasca Biserică din Bichiș cu hramul „Nașterii Prea Sfintei Stăpânei noastre Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioara Maria” Sfânta Liturgie a fost săvârșită de preotul ierodiacon Nicolae și diaconul David. La această zi de sărbătoare a onorat cu prezența și Întâi Stătătorul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, PS Episcop Sofronie, care a rostit un cuvânt de învățătură legat de nașterea Maicii luminii și a bucuriei, a milostivirii și a izbăvirii neamului omenesc.

Sfintele Evanghelii nu au prea multe referiri despre nașterea și viața Sfintei Fe-

cioare. Din scrierile apocrife și din tradiție, aflăm că Ioachim și Ana, originari din Nazaretul Galileii, ajunși la o vârstă înaintată, se rugau neîncetat, cu inima sfâșiată, la Dumnezeu pentru a avea și ei un copil. Dumnezeu le-a ascultat dorința și Ana a născut-o pe Maria, viitoarea Sfânta Fecioara Maria, care a fost aleasă de Dumnezeu să fie Cea care va purta în pântec și va naște pe Mântuitorul lumii, cum se proorocise: „*Iată Fecioara va lua în pântec și va naște Fiu și vor chema numele lui Ema-nuel*” (Isaia 7).

Nașterea Maicii Domnului mai este numită și sărbătoarea „Înnoirii întregii lumi”. Este perioada calendaristică de la frontiera dintre anotimpuri, când păsările migratoare se pregătesc de plecare, iar galbenul ruginiu al frunzelor deschide porțile nostalgiei.

Anca L.Crișan

„Toată Evanghelia este o poveste de iubire. Când iubești, până într-atât te dăruiești, dorești să intri în voia celui iubit, încât ajungi să te identifici în gândurile lui, să-l re trăiești în propria ta inimă, în propriul tău trup, în propria ta răsuflare, încât cel iubit dintr-o dată ți se descoperă, în întregime sa, în tine însuși, ca pe tine însuși.”

Părintele Savatie

Pr. Prof. Constantin Galeriu

Semnul crucii

Jertfă și altar de jertfă, crucea este în același timp „semnul lui Hristos” și al creștinismului. Este, după Sfânta Scriptură: „Semnul Fiului Omului”. „Atunci se va arăta pe cer semnul Fiului Omului”, spune Mântuitorul însuși (Matei XXIV, 30).

Biserica a văzut în acest semn crucea Domnului. Către această înțelegere ne conduc mărturisirile Sfintei Scripturi. Așa de pildă, „semnele săvârșite de Moise prin toiagul lui (Iesire IV, 8–18), care e o preînchipuire a crucii. Sau semnul din viziunea lui Iezechiel, când prorocul aude: „...Treci prin mijlocul cetății, prin Ierusalim, și însemnează cu semnul tău – adică al crucii, pe frunte, pe oamenii care gem și care plâng din cauza multor ticăloșii care se săvârșesc în mijlocul lor” (Iez. IX, 4).

În Noul Testament de asemenea, dreptul Simeon întâmpinând pe Iisus în templu rostește către Maica Lui, Prea Sfânta Fecioară: „Acesta este ca un semn care va stârni împotrivire” (Luca II, 34). „Semn de împotrivire”, adică ceea ce va numi Sfântul Pavel: „sminteala crucii”. Către același înțeles ne conduc și cuvintele Domnului rostite în sinagoga din Capernaum. La întrebarea mulțimii: „Ce semne arăți ca să credem în Tine? Părinții noștri au mâncat mană în pustie...” Iisus le răspunde: „Eu sunt pâinea vieții. Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică...” (Ioan VI, 30, 31, 54). Hrana Lui era deci viața Lui, viața de jertfă, de cruce împărtășită și nouă prin trupul și sângele Său în Sfânta Euharistie. În sfârșit, tot atât de evident este „semnul lui Iona”. Cum istorisește Sfântul Evanghelist Luca; în drum spre Ierusalim, Iisus se adresează celor de față și zice: „Neamul acesta cere semn, dar semn nu i se va da, decât semnul proorocului Iona. Căci precum a fost Iona semn Ninivitenilor, așa va fi și Fiul Omului semn acestui neam” (Luca XI, 29–30). Trimiterea, încercarea prin care trecuse prorocul și propovăduirea lui erau un „semn” pentru Niniviteni, pentru pocăința lor. Cu atât mai mult Fiul Omului, prin

tot ceea ce este și înfăptuiește El, este pentru noi „semn”, și ființă a semnului; sursă a tuturor semnelor care au călăuzit spre mântuire și care toate duc ca și către o culme a lor, la cruce și înviere. Căci mai zice Domnul: „Precum a fost Iona în pântecul chitului trei zile și trei nopți așa va fi și Fiul Omului în inima pământului, trei zile și trei nopți” (Matei XII, 40).

Astfel această luminoasă unitate a mărturisirilor Sfintei Scripturi arată crucea drept „Semnul Fiului Omului”, semnul vieții, al iubirii, al slujirii Lui, a strălucirii și puterii Lui creatoare, căci „în puterea crucii”, a jertfei, stă tăria creației și a înnoirii ei. (...)

Crucea este semnul și locul în care ne întâlnim cu Iisus. Purtând și numele lui Hristos, creștinul se însemnează cu semnul crucii ca și cu o pecete a lui Hristos, care arată că face parte din trupul Lui, din Biserică. Și pecetluirea cu acest semn în Biserică începe încă din pruncie. La a opta zi după naștere, când în legea veche se făcea tăierea împrejur, acum preotul merge și binecuvintează pruncul în chipul crucii, rostind asupra lui: „Să se însemneze Doamne lumina feței Tale peste robul Tău acesta... și să se însemneze crucea Unuia-Născut Fiului Tău în inima și în cugetul lui”. La Botez și îndeosebi la ungerea cu Sfântul Mir se însemnează

toate simțurile și încheieturile, rostindu-se: „Pecetea darului Sfântului Duh”; a Sfântului Duh care-L pecetluiește pe Hristos în noi, viața, crucea și învierea Sa. Împărtășirea însăși cu trupul și sângele Domnului este tot o mărturisire a crucii, a jertfei. Și apoi de-a lungul întregii vieți, creștinul dreptmăritor se însemnează cu acest semn dumnezeiesc: când începe rugăciunea, în timpul ei, și când o termină; la ieșirea din casă, la plecarea în călătorie, ca și la întoarcere, la începutul ca și la sfârșitul lucrului; înainte de culcare, pentru a ne încredința grijii lui Dumnezeu, și la trezirea din somn, spre a ne agonisi binecuvântarea Lui, în toată ziua, când ne așezăm și ne ridicăm de la masă; la vreme de mahnire, primejdii sau gânduri rele...

În chipul crucii, preotul binecuvintează credincioșii; cu aceasta începe săvârșirea Sfintelor Taine, sfințește darurile aduse la Altar, ca și apa, holdele, zidirea toată. Și tot crucea stă pe Altar, ea însăși fiind Altar, precum și deasupra Sfintelor locașuri, cele mai multe fiind zidite în forma ei.

Crucea se zugrăvește pe sfintele vase, pe odăjdii, pe cărțile de cult; se vede ridicată la unele răspântii de drumuri, se așează la căpătâiul celor adormiți întru nădejdea învierii și a vieții de veci.

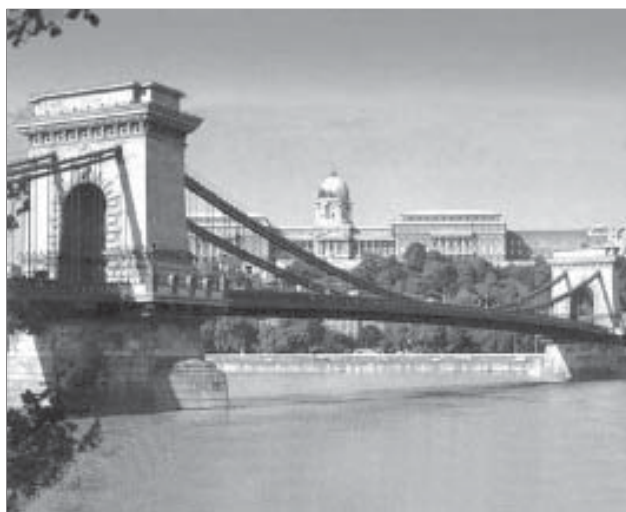
Ea cuprinde astfel întreg orizontul vieții noastre.

În excursie la Budapesta

Doar de o săptămână a început școala, dar am și făcut deja o excursie la Budapesta. Dimineața, la ora 7 am plecat cu microbuzul din Iula și am ajuns la Budapesta la ora 11. Până la ora 13.30 am avut program liber și împreună cu colegii am vizitat magazinul Westend City Center, unde am făcut mici cumpărături. După ora 13.30, împreună cu grupul școlar, am fost în piața Kossuth, unde se află și clădirea Parlamentului. În piață se mai află statuia lui Kossuth Lajos, care a fost un mare om politic în anii 1848-49. Tot aici se mai află și statuia lui Rákóczi Ferenc. În apropiere se găsește monumentul eroilor din anul 1956. Principala des-

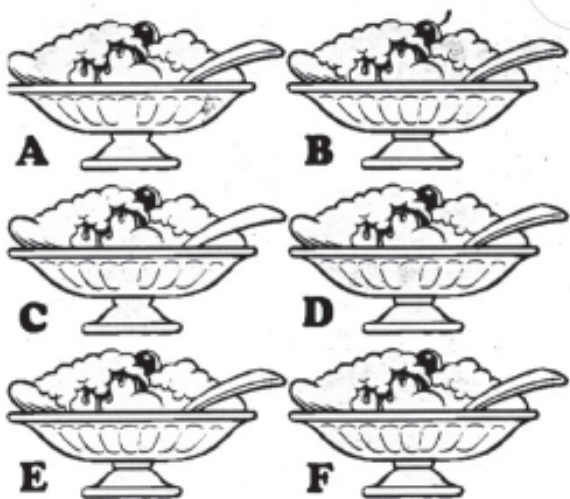
tinăție a excursiei a fost Cetatea Pescarilor care se află în Buda, iar ca să ajungem acolo a trebuit să trecem peste Dunăre pe vechiul și renumitul „Pod cu Lanțuri”, construit pe bani ai unui bancher de origine macedoromână, Gheorghe Sina. În drumul spre cetate am putut observa mai multe instituții de învățământ și cultură, printre care, de pildă, Academia.

Timpul a trecut repede și a trebuit să ne întoarcem acasă. Sperăm ca în viitor să mai vizităm și alte monumente istorice în alte zone ale țării. Profesorii care ne-au însoțit au fost doamna profesoară Vera Gurzău și Maria Sucigan. Alexandra Nica, elevă a Liceului „N. Bălcescu”

Rezolvați cu atenție

În ce ordine s-a gătit dulceața?

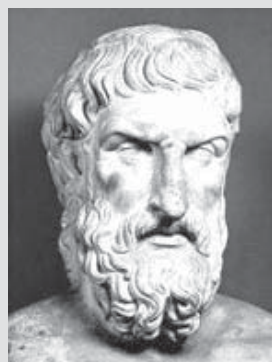
Rezolvare:

Ordinea corectă: C, A, D, F, E, B

MARI GÂNDITORI AI LUMII

Epicur 341-270 î.Hr.

Etica lui Epicur constă în urmărirea fericirii, concepută ca înlăturare a durerii

Născut într-o colonie ateniană săracă din Samos, Epicur nu a fost nici bogat, nici aristocrat, și se pare că a avut o sănătate șubredă în cea mai mare parte a vieții sale. Filosofia sa reprezintă un amestec creativ între temele metafizice ale presocraticilor și incursiunile etice ale lui Socrate. În acord cu Democrit, Epicur a adoptat o metafizică atomistă, dar pe care a combinat-o și a justificat-o printr-un fel de hedonism terapeutic, în care anxietățile vieții contemporane erau înlăturate prin urmărirea plăcerii, fără teama unei pedepse divine.

În esență, Epicur urmează atomismul lui Democrit, aducând însă o importantă modificare. Potrivit lui, la început, atomii aflați în vid se mișcau în linii paralele urmând un curs firesc. Totuși, unii dintre ei s-au abătut de la acest curs printr-un act spontan de liberă voință, iar coliziunile rezultate au dus la alcătuirea nenumăratelor forme ale lucrurilor și ale lumii fenomenale așa cum o cunoaștem. Această schimbare a viziunii atomiste i-a permis lui Epicur să susțină mecanicismul, respingând însă determinismul ca explicație a comportamentului uman, una dintre caracteristicile ce au stârnit nemulțumire în filosofia lui Democrit. Deși a păstrat ideea conform căreia sufletul însuși nu este decât o mișcare a atomilor în corpul material, unii dintre aceștia ar putea „devia de la cursul lor în vid”. Această misterioasă și deloc justificată proprietate i-a permis lui Epicur să mențină un concept al liberului arbitru al omului, ca răspuns la criticele formulate anterior la adresa teoriilor atomiste.

Este însă evident că adevărata preocupare a lui Epicur nu ținea de o metafizică speculativă, ci de o filosofie practică a vieții care necesita viziunea atomistă pentru sprijinul său teoretic. Învățătura sa etică consta în urmărirea fericirii, pe care o concepea ca eliminare a

durerii, atât mentală cât și fizică. Dintre cele două, cea mentală este cea mai gravă, căci durerea fizică acută ori încetează, sau poate fi controlată cu ajutorul minții, ori duce la moarte. Iar moartea nu este înspăimântătoare, fiindcă nu există viață după moarte, nici vreo divinitate răzbunătoare, sufletul fiind, potrivit teoriei atomiste, doar o înlăturare de atomi care se vor dispersa după moartea fizică. Pe de altă parte însă, suferința mentală, sub forma anxietății și a temerilor, ar putea continua neîntrerupt, având ca rezultat nebunia, depresia și alte tulburări psihice.

Deși considerat hedonist din pricina accentului pus pe urmărirea plăcerii, ar fi greșit să afirmăm că Epicur a avut un stil de viață decadent și promiscuu, o acuzație pe nedrept adusă de filosoful stoic Epictet. Dimpotrivă, Epicur era conștient că multe din plăcerile corporale provocau durerea sau aveau consecințe dure. Dacă avem în vedere că el însuși nu era înstărit și avea o sănătate șubredă, atunci nu ne surprinde să găsim prudență și cumpătarea drept elemente esențiale ale gândirii sale. Pentru Epicur, înțelepciunea era cea mai

mare virtute, căci prin ea putem afla ce plăceri trebuie urmărite și care anume sunt de evitat. Mai mult, a susținut cu tărie că nimeni nu poate fi pe deplin fericit decât dacă duce o viață virtuoasă, nu pentru că virtutea ar fi bună în sine, ci pentru că ea duce la consecințe plăcute și la absența durerii și a temerilor.

Ca și Democrit și alți presocratici premergători lui, a respins ideea zeilor antropomorfi care se amestecă în treburile lumii și a fost primul care a formulat un argument ce mai târziu va fi numit „problema răului”, ca răspuns la cei ce susțineau că există o divinitate omnipotentă, atotcunoscătoare și atotiubitoare. Observând nenumăratele suferințe ale oamenilor, Epicur arăta „Vrea Dumnezeu să împiedice răul dar nu poate? Atunci nu este omnipotent. Poate, dar nu vrea? Atunci este răuvoitor. Sau este el în stare și vrea acest lucru? Atunci cum poate să existe răul?” Chiar și așa, Epicur nu era ateu, căci el credea că existau zei, dar aceștia nu erau interesați de problemele oamenilor, care de altfel nu ar fi făcut altceva decât să le distragă atenția de la urmărirea propriei plăceri prin contemplare.

Filosofia lui Epicur reprezintă un amestec bizar de idei contrare. El este în același timp un hedonist care predică prudența și cumpătarea, un teist care respinge intervenția divină și supraviețuirea sufletului după moarte, și un atomist care susține atât mecanicismul, cât și liberul arbitru. Succesorii săi sunt cunoscuți sub numele de epicureici, Lucretius, fiind cel mai cunoscut dintre toți. Filosofia epicureică s-a bucurat de o popularitate ce a durat aproape 600 de ani, rămânând fidelă învățăturilor întemeietorului ei, până în momentul în care a fost eclipsată de interesul romanilor pentru stoicism.

www.balcescu.sulinet.hu

Copii din Bihor în vacanță la Eforie Sud

Datorită protocolului de colaborare dintre cele două ministere ale învățământului din România și Ungaria, 45 de elevi români din Ungaria au petrecut două săptămâni de vacanță pe litoralul Mării Negre. În perioada 14-27 august, elevi și însoțitori din Bedeu, Săcal, Darvaș și Apateu au avut bucuria să participăm la Școala de Vară „Comunități Românești și Identitate Europeană” de la Eforie Sud.

În ziua de 14 august am plecat la drum iar prima noapte am petrecut-o în Brașov. În ziua următoare, pe la ora 4 am ajuns în ta-

băra de la Eforie. 300 de copii din comunitățile românești din afara României au fost invitați de președintele României, domnul *Traian Băsescu*, sub al cărui patronaj s-a organizat această tabără. Încă la deschiderea întâlnirii am fost salutați de domnul Băsescu.

În cadrul programului celor două săptămâni, fiecare comunitate românească s-a prezentat cu câte-un program cultural-folcloric, specific zonei din care provine. Elevii noștri au interpretat cântece și dansuri populare românești și au cântat la fluer.

Organizatorii ne-au oferit pentru fiecare zi program distractiv, iar timpul liber ni l-am petrecut la plajă, ne-am scăldat în marea minunată și am făcut multe excursii. Am vizitat Eforie Nord, Mamaia, Mangalia și Constanța. La Mamaia am urmărit un show al delfinilor din renumitul delfinariu. La Constanța ne-am plimbat în portul maritim, am fost pe la Cazinou, în sediul marinarilor și în aquariul în care am făcut cunoștință cu lumea mării. La Mangalia iarăși ne-am plimbat foarte mult și am îndrăgit centrul orașului și coasta nisipoasă a mării.

Ne-am întors acasă cu amintiri foarte plăcute, amintiri de neuitat, pentru care le mulțumim foarte mult organizatorilor. Ținem să mulțumim și pe această cale doamnei *Ana Oros Șimon*, director la Ministerul Învățământului din Budapesta și Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria care ne-au susținut în participarea noastră la această tabără.

Maria Jurca,
învățătoare din Bedeu

Ateliere internaționale de teatru la Sinaia

În perioada 4-16 iulie au avut loc „Atelierele Internaționale de Teatru”, la Sinaia. Ambasada României din Ungaria a acordat burse pentru participarea la aceste ateliere elevilor din echipa de teatru amator a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Iula. Doar două eleve s-au putut bucura de această șansă, anume subsemnatele, *Adela* și *Raluca Curcan*.

Printre participanți se numărau actori profesioniști, amatori sau studenți la facultăți de teatru din țări, precum Republica Moldova, Ungaria, Polonia, Franța, Serbia, Statele Unite ale Americii, Iran, dar și din țări asiatice precum Coreea și China.

Toate echipele au prezentat două piese comune: „Strigoii” de Ibsen și „Medeea” de Euripide, prin intermediul cărora am putut, în primele zile, să studiem diferitele metode de lucru.

Din data de 10 iulie au pornit două cursuri care urmau să aibă loc simultan, astfel puteam să ne înscriem doar la unul dintre ele. Deși la început am avut tendința de a participa la cursul condus de doamna Cătălina Buzoianu, alegerea finală a fost cealaltă opțiune, cursul de teatru indian antic. Acesta a fost ținut de un regizor indian și de un coregraf care ne-au învățat mai

multe mișcări indiene. Programul era foarte încărcat și diversificat. Nu prea am avut timp de odihnă, având în vedere că în fiecare zi petreceam câte 10 ore în sala de teatru, timp în care făceam educație fizică, practicam la jocuri de dezvoltare a instinctelor, urmăream înregistrări cu piese de teatru indiene și lucram la piesa „Shakuntala”, pe care am prezentat-o la sfârșitul săptămânii. Totul s-a desfășurat în limba engleză și franceză.

Vârsta, naționalitatea și nici măcar faptul că vorbim limbi diferite nu au fost obstacole în legarea prietenii lor. Deși eram cele mai mici de acolo, ne-am adaptat foarte bine. Am cunoscut mulți oameni, dar și culturi, de asemenea. Pe deasupra faptului că am trăit o experiență de neuitat, ne-am făcut prieteni în mai multe părți ale lumii.

Dorim să mulțumim și pe această cale pentru sprijinul acordat doamnei ambasadore la Budapesta, *Ireny Comaroschi*, doamnei *Dora Olaru* de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, domnului *Ștefan Frățean* de la Oficiul pentru Minorități, doamnei director *Maria Gurzău Czeglédi* și doamnei profesoară *Vera Gurzău*.

Raluca și Adela Curcan,
elevs la Liceul „N. Bălcescu”

Primele zile la grădiniță

Sosirea toamnei nu înseamnă doar pentru elevi un nou început de an școlar. Această perioadă este plină de noutăți și pentru copilașii din grupele mici ale grădinițelor. La grădinița din strada Galamb din Iula, în care funcționează și două grupe românești, *Veverița* și *Ursulețul*, au fost înscriși 8 co-

pii. Educatoarele grupei *Veverița*, *Florica Ruja* și *Veturita Ardelean* au grijă de 30 de copii, dintre care cinci sunt cei la vârsta de trei ani. În grupa *Ursulețul*, educatoarele *Maria Butt* și *Maria Rocsin Pekárik* se ocupă de educația a 23 de copii, dintre care cinci prichindei au trei anișori.

R. P.

Festivalul Dramaturgiei Românești

La Timișoara se va desfășura, în perioada 16–24 septembrie, cea de-a XII-a ediție a Festivalului Dramaturgiei Românești. Manifestarea organizată de Teatrul Național din Timișoara va

găzdui nouă zile de teatru, lansări de carte, spectacole-lectură, work-shop-uri și concerte de excepție. Pe parcursul maratonului cultural publicul va intra în contact cu echipe de teatru și

artiști din România, Israel, Franța și Canada.

Festivalul Dramaturgiei Românești va fi deschis cu o paradă în centrul Timișoarei. Programul festivalului conține atât piese de greutate, cât și piese scrise de dramaturgi tineri. În plus, o linie de tramvai din Timișoara se va transforma în sala de teatru pentru spectacolul „Un tramvai numit Popescu” al Teatrului Național Radiofonic București.

În afara spectacolelor de teatru, festivalul mai cuprinde lansări de carte, expoziții foto și de afișe, concerte, work-shop-uri și spectacole-lectură. Serile festivalului se vor încheia cu câteva concerte de excepție susținute de mari artiști români și străini.

R. Pățaș

Parteneriat româno-maghiar într-o Europă comună

Reprezentanți ai Camerei de Comerț și Industrie a României și Ungariei s-au întâlnit săptămâna trecută la Arad, dar au participat la întâlnirea maghiaro-română și specialiști de la Camera de Comerț și Industrie Româno-Maghiară Carpatia, CCIA Arad, Societății Ungare de Interes Public pentru Promovarea Investițiilor și Comerțului ITDH, autorităților locale și județene.

În cadrul simpozionului despre parteneriatul româno-maghiar, intitulat „Europa Comună”, partea maghiară a făcut mai multe prezentări, referitoare la experiența firmelor maghiare după integrarea Ungariei în UE, dar și la experiența în activitatea lor

în România. S-a mai discutat despre dezvoltarea relațiilor bilaterale, dezvoltarea zonei Aradului. „E în interesul tuturor aderarea la UE. Dar vor exista și câștigători, și învinși. Experiența noastră dovedește o intensificare a competiției după aderare”, a punctat *Parragh László*, președintele CCI a Ungariei.

Skapinyecz Péter, consilier al ITDH, a prezentat câteva date referitoare la relațiile dintre cele două țări. Astfel, în ultimii ani, exportul din România în Ungaria a crescut cu 50%; România este principala piață de export a Ungariei în afara UE; iar în România sunt 6.000 de firme maghiare.

A. L. C.

Ungaria spune NU muncitorilor români

La sfârșitul săptămânii trecute, ministrul ungar al muncii, *Kiss Péter*, a anunțat că Ungaria își va exercita dreptul de a limita, pentru doi ani, accesul pe piața internă a muncii pentru români și bulgari. Conform Tratatului de Aderare, statele membre ale UE pot impune restricții privind libera circulație a forței de muncă pe o perioadă de doi ani.

Conform ministrului ungar, citat de agenția de presă MTI, va fi restricționat accesul muncitorilor care își caută singuri de lucru, în

timp ce companiile vor avea dreptul să angajeze români și bulgari în sectoarele economice unde oferta de mână de lucru este mică. În restul domeniilor de activitate, românii și bulgarii vor avea interzis.

Propunerea Ministerului Muncii de la Budapesta, acceptată de executivul maghiar, va fi înaintată pentru comentarii și organizațiilor profesionale și patronatelor din Ungaria.

Ungaria devine astfel prima țară care decide restricționarea accesului pentru muncitorii din România și

Bulgaria, făcând uz de o prevedere expresă din Tratatul de Aderare.

Potrivit datelor oficiale, aproximativ 30.000 de cetățeni români muncesc legal în Ungaria, în timp ce numărul muncitorilor „la negru” este estimat la peste 100.000.

După cum am mai informat săptămâna trecută, președintele României *Traian Băsescu* a anunțat că România va răspunde cu aceeași monedă statelor membre UE care restricționează accesul muncitorilor români.

Rita Pățaș

Turiștii români traversează Ungaria

Potrivit datelor Oficiului Central de Statistică din Ungaria, în prima parte a anului curent, aproximativ 16,5 milioane de turiști străini au vizitat țara, 12,3 milioane din aceștia fiind turiști de o zi. Numărul turiștilor străini este în creștere cu 8,5 procente față de anul 2005, în perioada similară, iar în ce privește turiștii care efectuează doar vizită de o zi la noi, numărul lor a crescut cu 17,4 procente.

În această perioadă, turiștii străini au cheltuit în total

394 miliarde forinți, cu șapte procente mai puțin decât cu un an în urmă, iar turiștii de o zi au cheltuit 108 miliarde forinți sau 27 la sută din total, iar cheltuielile acestora au crescut cu 15 la sută.

Peste două cincimi din turiștii de o zi doar au traversat Ungaria, aceștia fiind mai ales din România, Serbia și Muntenegru. Cei care au venit doar pentru o zi de vizită au fost mai ales din Slovacia, Austria și România.

A. L. Crișan

Conferință despre istoria muzicii românești

Institutul Cultural Român „Titu Maiorescu” din Berlin va găzdui în ziua de 26 septembrie o conferință despre istoria muzicii românești. Conferința „Cât de europeană este istoria muzicii românești” va cuprinde și relatările unor celebri compozitori și interpreți germani despre spațiul cultural sud-est european. Invitatul special al întâlnirii va fi muzicologul

Franz Metz, originar din Ludwig. Franz Metz a studiat pianul la București și apoi a condus, în anii '80, corul „Franz Schubert” din Timișoara. După stabilirea în Germania, Franz Metz a devenit dirijorul „Banater Kammerorchester”, este membru al Institutului muzicii germane din est și autor a numeroase lucrări de muzicologie.

R. P.

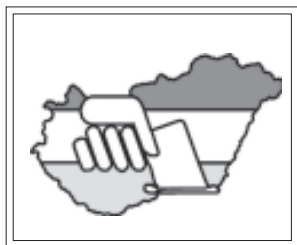

Concert Harry Tavitian

Pianistul român *Harry Tavitian* va concerta din nou în Ungaria. Următorul lui recital va avea loc în orașul Nyíregyháza, sâmbătă, 16 septembrie, la Liceul de Muzică din acest oraș. Concertul va începe la ora 17.30.

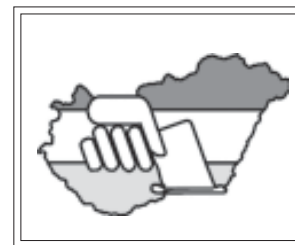
E. I.

www.foaia.hu

ALEGERI MINORITARE 2006

Patru asociații se vor lupta la alegerile românești

(Urmare din pag. a 5-a)

Vecherd

Brumár József	AȚIRIU
Monok József	AȚIRIU
Nemes Sándor	AȚIRIU
Szőke Józsefné	AȚIRIU
Técsi Imréné	AȚIRIU

JUDEȚUL CSONGRÁD

Apátfalva

Duma János	AȚIRIU
Duma Jánosné	AȚIRIU
Kovács Árpád	AȚIRIU
Szécsi Ilona	AȚIRIU
Varga Felicia	AȚIRIU

Cenadul Unguresc

Ifj. Rotár László	AȚIRIU
Papdi Istvánné	AFORB
Popa György	AFORB
Postás Romulus	AFORB
Rotár László	AȚIRIU

Szok György	AȚIRIU
Szűcs László	AFORB
Túri Andrásné	AȚIRIU
Ván Demeter	AFORB
Árgyelán György	AȚIRIU

Macău

Bekán Aurél	AFORB
Birta Júlia Mihaela	AFORB
Bucin Mihaela Geni	AFORB
Ferencz László	AȚIRIU
Nagy Lászlóné Rotár Perszida	AFORB

Negrea János Miklós	AȚIRIU
Rotár Uros	AȚIRIU
Uglesity Vladimir	AȚIRIU
Vadaszán Aurél	AFORB
Vadaszán Terézia	AȚIRIU

Nădlac

Kovács István	AȚIRIU
Negreu Mariana Florica	AȚIRIU
Pintér Istvánné	AȚIRIU
Runák Helga	AȚIRIU
Runák Mártonné	AȚIRIU

Seghedin

Bokáné Roksizin Mónika	AFORB
Dr. Cristea Anna	AFORB
Degovics Gáborné	AFORB
Dr. Petrusán György	AFORB
Pastyán György	AFORB

JUDEȚUL BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN

Szendrőlád

Dányi József	ARB
Szavuj János	ARB
Szavuj József	ARB
Szőllősi István	ARB
Ádám Ferenc	ARB

Candidați de primari români

În patru localități din județul Bichiș găsim candidați români la funcțiile de primari.

Chitighăzenii vor trebui să aleagă între *Gheorghe Guiăș* (Partidul Socialist Maghiar), primarul de până acum, și *Maria Gyuricska Kalcsó*, candidat independent.

La Micherechi cinci persoane candidează la alegerile de primar: *Mihai Iova* (independent), *Maria Boca Cozma* (independent), *Teodor Martin* (Partidul Socialist Maghiar), *Ioan Poiendan* (independent) și *dr. Gheorghe Ruja* (independent).

La Otlaca-Pustă, alături de primarul de până acum, *Szabó Miklós* (independent), candidează și doi români: *Gheorghe Șimonca* (FIDESZ) și *Mihai Vidican* (independent).

Și în satele Salonta Nouă (Újszalonta) din vecinătatea Micherechiului găsim un candidat român la alegerile de primar: *Tiberiu Iova* (independent).

În județul Bihor doar despre un singur candidat de origine română știm, și anume, despre *Iosif Pantea* (independent) din Apatu.

E. Iova

Săptămâna filmului românesc

21-28 septembrie 2006

21 septembrie

Italiencele (2004)
Regia: Napoleon Helmis

22 septembrie

Italiencele (reluare)
Tertium non datur (2005)
Regia: Lucian Pintilie

23 septembrie

Tertium non datur (reluare)
Ryna (2005)
Regia: Ruxandra Zenide

24 septembrie

Ryna (reluare)
Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii (2006)
Regia: Cătălin Mitulescu

25 septembrie

Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii (reluare)
Născuți la comandă. Decrețelii (2005)
Regia: Florin Iepan

26 septembrie

Scurt-metraje:
Challenge Day (2005).
Regia: Napoleon Helmis;
Un cartuș de Kent și un pachet de cafea (2004).

Regia: Cristi Puiu;
Visul lui Liviu (2004).
Regia: Corneliu Porumboiu;
Apartamentul (2004).
Regia: Constantin Popescu

Lung metraj:
Legături bolnăvicioase (2006)
Regia: Tudor Giurgiu

27 septembrie

Legături bolnăvicioase (reluare)
Moștenirea lui Goldfaden (2005)
Regia: Radu Gabrea

28 septembrie

Scurt-metraje:
Challenge Day; *Un cartuș de Kent și un pachet de cafea*; *Visul lui Liviu*; *Apartamentul*
A fost sau n-a fost? (2006)
Regia: Corneliu Porumboiu

Români pe urmele lui Bartók

În anul aniversării a 125 de ani de la nașterea lui Bartók Béla, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează, în ziua de 24 septembrie, o vizită la Sănnicolau Mare, în orașul natal al compozitorului. Reprezentanții comunității românești vor face cunoștință cu lo-

curile de baștină ale lui Bartók, vor depune coroane de flori la bustul compozitorului, iar Corul „Pro musica” din Iula va da un concert coral în Castelul Nacu din Sănnicolau Mare. Delegația UCRU va fi primită și de primarul orașului *Iosif Onciu*.

Șt. Frățean

Memoria victimelor holerei din Bichișciaba

La 6 septembrie s-au împlinit 175 de ani de la oprirea celei mai mari epidemii de holeră, care a izbucnit în anul 1831, la Bichișciaba. Atunci, în doar câteva luni, din iunie până în septembrie, în jur de 2.000 de localnici s-au îmbolnăvit și au căzut victime ale bolii necruțătoare. Săptămâna trecută, cu participarea re-

prezentanților bisericilor din Bichișciaba, s-a sfințit o placă memorială pe dâmbul holerei în memoria celor decedați în vara anului 1831. La evenimentul memorial a luat parte și preotul *Teodor Marc* din partea Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria.

R. Păcaș

mtv

20 septembrie,
miercuri,
ora 13.30

m2

22 septembrie,
vineri,
ora 10.30

Marile personalități ale României

În recenta campanie lansată la Televiziunea Română cu titlul „Mari Români”, telespectatorii au decis la începutul lunii iulie cine să intre în finala campaniei pentru cel mai important român din istorie. Așadar primii zece „Mari Români” premiați – în ordine alfabetică – sunt: Ion Antonescu, Constantin Brâncuși, Carol I, Nadia Comăneci, Al. I. Cuza, Mircea Eliade, Mihai Eminescu, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Richard Wurmbrand.

În următoarele săptămâni vă vom prezenta viața și activitatea acestor mari personalități.

9. Mihai Viteazul

Ban de Mehedinți, stolnic domnesc și ban al Craiovei, întâiul domnitor român al tuturor celor trei țări române, Țara Românească, Transilvania și Moldova, au devenit unite sub sceptrul său domnesc pentru prima dată în istoria românilor, s-a născut în 1558 și a domnit între anii 1593–1601.

Fiind simultan domnitor în Țara Românească (1593–1601), Transilvania (1599–1600) și Moldova (1600), Mihai Viteazul a realizat pentru prima dată în istoria României unirea tuturor românilor. În conștiința colectivă românească, el este unul dintre cei mai importanți eroi naționali ai României. În 1588 a devenit ban de Mehedinți, la sfârșitul anului 1588 stolnic al curții lui Mihnea Turcitul, iar în 1593 Ban al Craiovei în timpul domniei lui Alexandru cel Rău. În septembrie 1593, cu ajutorul patriarhului Constantinopolului, dar și al otomanilor, a devenit voievod

al Țării Românești. Aderă la „Liga Sfântă” creștină, constituită din inițiativa Papei Clement al VIII-lea, din care inițial făceau parte Statul Papal, Spania, Austria, Ferrara, Mantova și Toscana (Anglia și Polonia au manifestat rezerve față de politica de cruciadă a papalității). Ulterior aderă și Transilvania, considerată factor decisiv în atragerea în alianță a celorlalte două state românești, Moldova și Țara Românească. Aron Vodă, domnul Moldovei semnează un tratat cu împăratul habsburgic la 16 septembrie 1594, oferind astfel un motiv în plus Domnului Țării

Românești, Mihai Viteazul să decidă, cu acordul boierilor, intrarea în alianța antiotomană.

Victoriile împotriva Imperiului otoman

Aderarea Țării Românești la „Liga Sfântă” a condus la izbucnirea la 13 septembrie 1594, unei revolte antiotomane soldată cu suprimarea creditorilor levantini și a întregii garnizoane otomane staționată în București. Pe acest fundal, Mihai pornește o ofensivă generală împotriva Înaltei Porții, atacând cetățile turcești de pe ambele părți ale Dunării (Giurgiu, Hârșova, Silistra ș.a.). Urmează o serie de victorii împotriva tătarilor și turcilor (Putineiu, Stănești și Șerpătești) culminată cu incendierea Rusciukului. Mihai Viteazul obține victoria la Călugăreni – august 1595 (evocată în mod strălucit în poemul „Pașa Hassan” de George Coșbuc) și începe (cu sprijin transilvănean și moldovean) eliberarea orașelor Târgoviște în octombrie 1595, București și Giurgiu. Pierderile suferite în urma campaniilor antiotomane, precum și dezastrele provocate de ostașii sultanului, au adus Țara Românească în pragul colapsului financiar. După câteva confruntări pe linia Dunării, Mihai decide începerea negocierilor cu otomanii. Finalizate printr-o pace (1597–1598) prin care, în schimbul acceptării suzeranității otomane și a plății tributului, Înalta Poartă recunoște domnia voievodului pe întreaga durată a vieții sale.

Unirea Țărilor Române

Țările Române după Unirea de la 1600, sub domnia lui Mihai Viteazul, Domnia lui Ieremia Movilă, devotat polonezilor, însemnase practic îndepărtarea Moldovei de Sfânta Alianță. În Transilvania, Sigismund renunță la tron în favoarea văruului său, Andrei Bathory. În această situație, unitatea militară a țărilor române se diminuează iar Mihai Viteazul, pus în fața destrămării coaliției antiotomane, decide aplicarea „planului dacic”, în speță Unirea celor trei țări române. În iulie 1599 trimite o solie la Praga pentru a cere încuviințarea împăratului Rudolf al II-lea pentru punerea în practică a inițiativei sale. Primind un

răspuns favorabil, la sfârșitul aceluiași an, intră în Transilvania și, după victoria asupra lui Andrei Bathory la Șelimbăr în 1599 își face intrarea triumfătoare la Alba Iulia pe 1 noiembrie 1599, primind cheile fortăreței de la episcopul Napragy. În luna mai 1600, Mihai Viteazul îl alungă de pe tronul Moldovei pe Ieremia Movilă, învingându-l la Bacău, și realizează astfel, prima unire a țărilor române. Unirea de la 1600, deschide în istoria poporului român o nouă epocă, care se va desfășura sub semnul marii lui înfăptuiri politice: Unirea Țărilor Române. Puternica personalitate a marelui domn și faptele sale, de răsunet european, au dat un nou curs politic istoriei Țărilor Române. Ridicându-se împotriva regimului dominației otomane și biruind în raporturile cu Poarta, el a dovedit resursele puterii pe care Țara Românească le avea. Sporind prestigiul acesteia prin Unirea Țărilor Române, Mihai Viteazul a pus sub semnul întrebării, deopotrivă, stăpânirea otomană și tendințele de dominație ale Imperiului Habsburgic și Poloniei. Dar domnia lui Mihai Viteazul, și mai cu seamă stăpânirea lui în Transilvania, a fost pentru nobilimea de aici un prim semn al prăbușirii dominației ei în viitor. Unirea din timpul lui Mihai Viteazul a devenit un simbol în epoca emancipării naționale pentru unirea într-o singură țară. Ca urmare a războaielor purtate în Asia, cu persii și, în Europa, cu puterile creștine, cerințele Imperiului Otoman față de Țările Române au sporit.

Amestecul în treburile interne, abuzurile de tot felul și știrbirea autonomiei interne vădeau intenția de a le transforma în pašalacuri. Tributul Țării Românești ajunsese la suma de 155000 galbeni. Singura soluție de a ieși din acest impas era o angajare de puterile creștine în lupta antiotomană. În aceste împrejurări politice, o parte a boierimii pregătea înscăunarea lui Mihai Viteazul.

Moartea lui Mihai Viteazul

Forțat să ia calea pribegiei, Mihai cere sprijinul împăratului Rudolf al II-lea, care, în contextul reînscăunării lui Sigismund Bathory pe tronul Transilvaniei, acceptă să-l susțină. Împreună cu generalul Basta, Mihai pornește campania de recucerire a teritoriilor românești. Prin victoria de la Guruslău 1601, voievodul valah îl îndepărtează pe Bathory din Transilvania. Continuă prin a recupera Țara Românească gonindu-l pe Șimion Movilă de pe tron. În aceste condiții, se întrezăreau perspectivele unei noi uniri, perspectivă cu care împăratul nu putea fi de acord. Din ordinul său, în august 1601, pe câmpia Turzii, Mihai Viteazul este ucis de generalul Basta. Capul său este luat de unul dintre căpitani domnitorului și înmormântat de Radu Buzescu la Mănăstirea Dealu, lângă Târgoviște. Pe lespedea sa de piatră stă scris: „Aici zace cinstiul și răposatul capul creștinului Mihail, Marele Voievod, ce au fost domn al Țării Românești și Ardealului și Moldovei.” A.L.Crișan

Cei mai puternici 66 de români

Omul de afaceri *Gigi Becali*, președintele Partidului Noua Generație (PNG), conduce în clasamentul general al anuarului „Cei mai puternici 66 de români”, dat publicității de revista „Banii Noștri”, o publicație a grupului de presă MediaOn.

baza unui sondaj CURS (Centrul de Sociologie Urbană și Regională) pe mai multe categorii – decidenți, businessmani, influenți, simboluri.

La categoria decidenți, oameni cu funcții publice politice sau administrative în

Dinu Patriciu, Ion Țiriac, Ion Iliescu, Theodor Stolojan, Sorin Ovidiu Vântu, Adrian Năstase, Cristian Tudor Popescu, Ion Cristoiu, Mugur Isărescu.

La categoria simboluri, oameni considerați un simbol în România în domeniul lor de activitate, Gigi Becali ocupă din nou primul loc, urmat de Ion Țiriac, Mona Muscă, Traian Băsescu, Gică Hagi, Ion Iliescu, Theodor Stolojan, Cristian Tudor Popescu, Andreea Marin, Adrian Năstase.

La businessmani, oameni de afaceri din țara noastră considerați cei mai puternici, Ion Țiriac ocupă primul loc fiind urmat de Gigi Becali, Dinu Patriciu, George Copos, Irinel Columbeanu, Sorin Ovidiu Vântu, Dan Voiculescu, Cristian Țânțăreanu, Adrian Năstase și pe locul 10 frații Micula.

Gigi Becali a ocupat în clasamentul general locul I prin însumarea tuturor celorlalte categorii de analiză ale sondajului.

Potrivit directorului CURS, Sebastian Lăzăroiu, rezultatul sondajului reflectă o percepție a populației în ceea ce privește puterea, modul în care aceasta este percepută de români. La rândul său, Cristian Niculescu, editorul șef al anuarului, crede că locul ocupat de Becali ca și de multe alte prezențe în anuar a fost influențat de televiziune.

Printre cei 66 se regăsesc, de asemenea, alte persona-

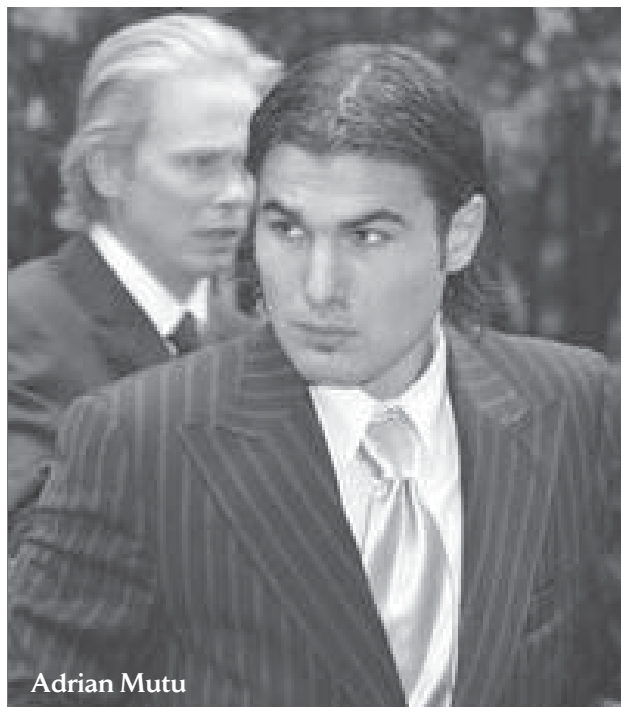

Gigi Becali

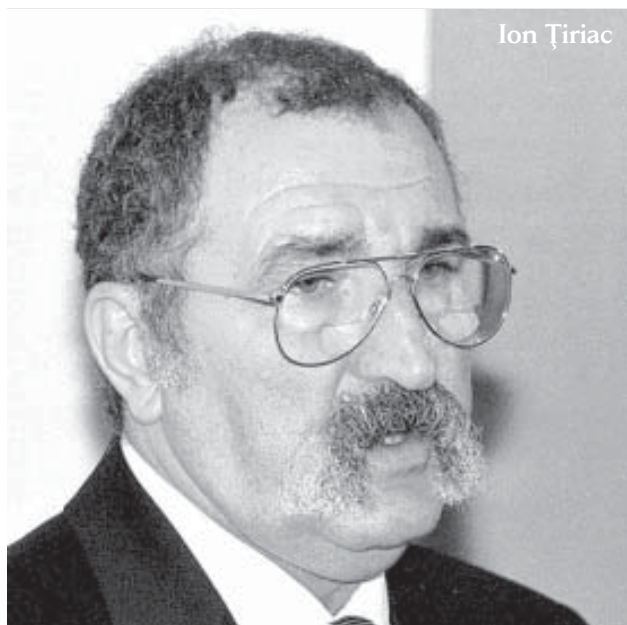
lități din lumea sportului precum *Nadia Comăneci*, Gică Hagi, Răzvan Lucescu, Adrian Mutu, vedete de televiziune precum *Andreea Esca*, *Mihaela Rădulescu*, *Flo-*

rin Călinescu, jurnaliștii analiști *Ion Cristoiu*, *Robert Turcescu*, *Emil Hurezeanu*, *Cristian Tudor Popescu*, *Silviu Brucan*.

ROMPRES

Adrian Mutu

Ion Țiriac

Becali (48,2%) îi devansează astfel în clasamentul general pe *Ion Țiriac* (37,3%), pe *Traian Băsescu* (34,3%), aflați pe locurile doi și trei aceștia fiind urmați de *Dinu Patriciu* (21,8%), *Theodor Stolojan* (15,1%), *Călin Popescu-Tăriceanu* (13,9%), *Ion Iliescu* (12,8%), *Adrian Năstase* (10,9%), *George Copos* (10,5%) și pe locul 10 de *Corneliu Vadim Tudor* (9,6%).

„Cei mai puternici 66 de români” a fost realizat pe

România considerați cei mai puternici, locul I îl ocupă *Traian Băsescu* urmat de *Călin Popescu-Tăriceanu*, *Theodor Stolojan*, *Mircea Geoană*, *Corneliu Vadim Tudor*, *Gigi Becali*, *Ion Iliescu*, *Adrian Năstase*, *Mona Muscă*, *Emil Boc*.

La categoria influenți, oameni care, deși nu au funcții publice, politice, administrative, dar au o influență mai mare asupra celor care iau decizii, primul loc îl ocupă *Gigi Becali*, urmat de

Sudoku

			3	4	8		5	
6	1				9		4	
3			1				2	
		3			2			
	6	7				8	3	
			6			5		
	4				3			5
	7		9				8	3
	3		5	8	7			

(Soluția pe pagina a 15-a)

Șoarecii și brânza

Dacă vă gândiți, cumva, să puneți brânză în capcana pentru șoareci, ar trebui să știți că aveți șanse infime de a prinde ceva.

De ce? Cercetători britanici de la Universitatea Metropolitană din Manchester au ajuns la concluzia că, în pofida credinței populare și a desenelor animate cu Tom și Jerry, șoarecilor nu le place deloc brânza.

Potrivit studiului – preluat de AFP – șoarecii preferă alimentele cu un conținut ridicat de glucide, precum cerealele și fructele. În schimb, ei ar strâmba din nas în caz că ar da de ceva atât de puternic mirositor și atât de sățios precum brânza. Supoziția conform căre-

ia șoarecilor le place brânza este una populară. Șoarecii nu au fost niciodată atrași de brânză sau de alt aliment asemănător. Ei răspund la miros, formă și gust, iar

brânza este un aliment pe care nu îl găsesc în mediul lor natural, motiv pentru care nici nu sunt interesați de ea”, a declarat unul dintre autorii studiului.

Fotbal

Trei puncte și atât

Miercurea trecută Naționala României n-a jucat strălucit, dar a câștigat fără mari probleme la Tirana. Echipa Albaniei a pus probleme elevilor lui Victor Pițurcă doar până în minutul 60, când românii au deschis scorul în urma unei imense greșeli în apărare a gazdelor. Apoi al doilea gol, marcat din penalti, n-a făcut altceva decât să liniștească spiritele. În mod paradoxal, România a jucat strălucit cu Bulgaria, dar a remizat, și n-a jucat bine cu Albania, dar a câștigat cu 2-0.

„Normal că e mai bine să câștigi, dar, indiferent de ce se spune, eu zic că am jucat bine cu Albania. Nu așa spectaculos precum cu Bulgaria, dar albanezii au avut o abordare extrem de defensivă a meciului. S-au închis în propria jumătate, au făcut un marcaj și un presing la limita regulamentului, n-au avut nici o ocazie în prima repriză. Și asta după ce, în Belarus, jucaseră foarte deschis. Noi am jucat însă foarte organizat, cu o circulație a balonului poate un pic exagerată, recunosc. Eram sigur că vor greși și s-a văzut asta. Din minutul 60 au căzut, n-au mai rezistat presiunii impuse de noi. În momentele

difficile se văd caracterele extrem de puternice, competitive, așa cum au arătat băieții că sunt în acest meci. Am avut încredere tot timpul că vom înscrie. Era un moment delicat pentru noi, după egalul cu Bulgaria, dar am trecut cu bine peste el”, a comentat Victor Pițurcă cel de al doilea meci din preliminariile pentru Euro 2008. Presa românească a abordat extrem de critic jocul de la Tirana, cu toate că ea s-a arătat destul de îngăduitoare după semieșecul cu Bulgaria, spunând că diferența de valoare s-a văzut clar și jucătorii români n-o să mai aibă, în retur același ghinion.

Ziariștii sportivi, au mai zăbovit și la motivele primirii a două goluri în numai 100 de secunde, în primul meci din grupă. „Am greșit în primul rând că nu le-am cerut mai vehement fotbaliștilor mei, în meciul cu Bulgaria, să joace la fel cum au făcut-o în primele 60 de minute, când adversarii abia au ajuns la poartă. Ar fi trebuit să strig mai tare la ei, dar tocmai mă avertizase arbitru pentru acest lucru. Dacă am fi rămas în atac, sunt sigur că am mai fi înscris un gol sau două. Dar cu cele patru puncte suntem în grafic. Să nu uităm că ne-au lipsit patru-cinci jucători de bază. Sunt mulțumit de evoluția noastră din ambele partide, din punct de vedere al jocului am fost peste bulgari și albanezi. Îmi pare, desigur, rău de momentele din finalul meciului cu Bulgaria, când am fost egalați. Dar toți am greșit acolo, nu arunc vina pe cineva anume”, tras concluziile Victor Pițurcă.

Miercurea trecută în grupa României s-au mai disputat două partide. Olanda a bătut cu 3-0 pe teren propriu selecționata Belarusului, iar Bulgaria s-a impus cu același scor, la Sofia, contra Sloveniei.

Următorul și ultimul meci din toamnă a României va avea loc pe 7 octombrie împotriva selecționatei din Belarus.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB III	
Hódmezővásárhely – Jula	3-0
Campionatul județean, Bichiș div I	
Micherechi – Mezőberény	2-0
Magyarbáhnhegyes – Bătania	0-3
Campionatul județean, Bichiș div III	
Chitighaz – Aletea	0-2
Leucușhaz – Jula	0-1

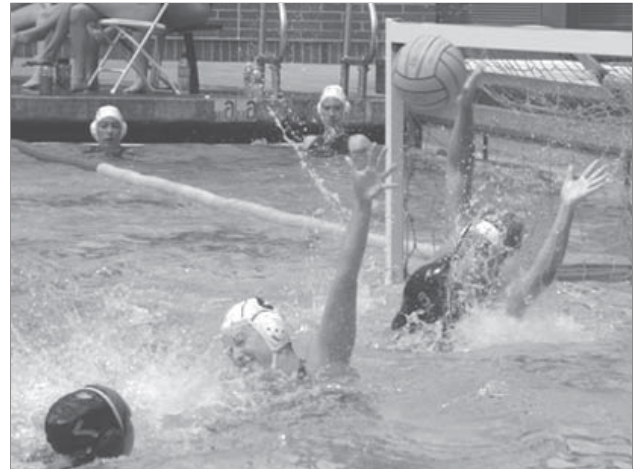
Următoarele meciuri

16 septembrie (sâmbătă):	
Bătania – Békésszentandrás	16.00
Crâstor – Micherechi	16.00
Chitighaz – Okány	16.00
16 septembrie (sâmbătă):	
Leucușhaz – Békéssámson	16.00
Aletea – Körösladány	16.00

Polo pe apă

România pe locul patru în Europa

Naționala de polo a României s-a clasat pe locul patru la Campionatul European de la Belgrad, fiind învinsă, duminică, cu scorul de 10-4 (2-1, 2-2, 3-0, 3-1), de reprezentativa Spaniei, în finala mică a competiției.

România a egalat astfel performanța obținută la Campionatul European din 1993, de la Sheffield (Anglia), când a fost învinsă, în finala mică, tot de naționala Spaniei, cu scorul de 13-12. La Campionatul European de la Belgrad, România a înregistrat trei victorii (13-10 cu Rusia, 7-6 cu Slovacia și 10-9 cu Italia, în sferturi), o remiză (8-8 cu Olanda) și trei înfrângeri (8-11 cu Spania, 5-13 cu Serbia și 6-13 tot cu Serbia, în semifinale). Cu acest rezultat poloștii români sunt calificați direct la turneul final al Campionatului European din 2008, care va avea loc în Spania, la Malaga. De asemenea,

România are asigurată și calificarea directă la Campionatul Mondial din 2007, datorită clasării pe locul 6 la Cupa Mondială.

„Tot respectul pentru acești băieți minunați. Sunt mândru să fiu antrenorul echipei situate pe locul patru în Europa și pe locul șase în lume”, a declarat selecționerul român Vlad Hagi. Luând în considerare faptul că formația tricoloră nu s-a mai situat pe un loc atât de înalt de 13 ani, și că poate România dispune de cele mai modeste condiții de pregătire, performanța de la Belgrad, într-adevăr, este una reușită în urma unor eforturi enorme.

Handbal

Constanțenii în Ligă

La handbal masculin HCM Constanța s-a calificat pentru a doua oară în istorie în grupele Ligii Campionilor după ce a trecut în turul preliminar al celei mai importante competiții de campioana Italiei, Pallamano Conversano. „Mărinarii” au fost învinși pe 9 septembrie, cu 30-25 în Peninsula, dar câștigaseră primul meci, pe Litoral, cu 38-24. „Am avut o evoluție modestă, jucătorii nedorindu-și cu adevărat decât să obțină calificarea”, a declarat *Nurhan Ali*, directorul executiv al lui HCM. Constanța face parte din grupa E în Liga Campioni-

lor alături de THW Kiel (Germania), Banik Karvina (Cehia) și GOG Gudme (Dane-

marca), primul meci urmând să-l dispute pe 30 septembrie, în Cehia.

TVR 1

Luni 18 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Racheta lui Homer 9.35 Vreau să fiu... 10.10 Surprize, surprize... (R) 12.55 Celebritățile timpului tău 13.00 Jurnal TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.10 Sănătate pentru toți! 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Reflector 19.45 Iar-tă-mă 21.15 Efectul MG 21.45 Jurnalul TVR 22.00 Prim plan 22.45 Nocturne 23.35 Serial. Crime perfecte.

Marti 19 septembrie

6.00Jurnalul TVR 7.10 Film. Din toată inima! 8.50 Integrame despre integrare 9.35 Mic da' voinic (R) 10.05 Efectul MG (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Corry și restul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovizoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.10 Impas 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Film. Apollo 13 21.45 Jurnalul TVR 22.00 Prim plan 22.45 Documentar.

Miercuri 20 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Din toată inima! 8.50 Integrame despre integrare 9.35 Elefantul cu bulină (R) 10.05 Parfum de glorie (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Cory și restul lumii (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oamenii ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Jurnalul TVR 16.10 Pe ce dăm banii? 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Minutul 0. 19.30 Fotbal: Dinamo–Steaua 21.45 Jurnalul TVR 22.00 Prim plan 22.45 Cultura libre 23.30 Serial. Crime perfecte.

Joi 21 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Bertie și Elizabeth 9.35 Supertrupa (R) 11.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 12.00 Serial. Corry și restul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Akzente. Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.10 Povești întinecate 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Mari români. Al. I. Cuza. Documentar 21.10 Parteneri de week-end (R) 21.45 Jurnalul TVR 22.10 Film. Sălbăticiunile 23.50 Film. Pasiunea.

Vineri 22 septembrie

6.00 Jurnalul TVR 7.10 Film. Provocarea 8.55 Integrame despre integrare 9.35 Meseria, brătară de aur (R) 11.00 Tennis Cupa Davis: România–Coreea 17.00 Serial. Misterele din Sankt Petersburg 18.00 Jurnalul TVR 19.15 Stele de... 5 stele 20.50 Serial. Lost: Naufragiații 21.45 Jurnalul TVR 22.00 Parfum de glorie 22.55 Celebritățile timpului tău 23.10 Film. Casa de nebuni.

Sâmbătă 23 septembrie

6.00 Film. Mașina buclucașă 7.30 Desene animate 8.20 Celebritățile timpului tău 8.30 Vreau să fiu... 9.00 Mic, da' voinic! 9.30 Elefantul cu bulină 11.00 Cartea europeană 11.00 Meseria, brătară de aur 11.30 Game-Set-Meci 12.00 Tennis Cupa Davis: România–Coreea 15.00 Parteneri de week-end (R) 15.30 Cinematica 16.00 Dinastia 17.00 Teleenciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Surprize, surprize... 20.50 Jurnalul TVR 21.05 Surprize, surprize... 22.10 Film. Lovitura.

Duminică 24 septembrie

6.00 Universul credinței 7.00 Semne 7.30 Desene animate 8.20 Celebritățile timpului tău 8.30 Supertrupa 9.00Numai cu acordul minorilor (R) 10.00 Prom european 10.30 Documentar 11.00 Tennis Cupa Davis: România–Coreea 16.00 Parteneri de week-end 16.35 Tezaur folcloric 18.00 Jurnalul TVR 19.10 Minutul 0. 19.30 Fotbal: Rapid–Farul21.25 Minutul 91. **22.10 Garantat 100%** 23.10 Film. Bolnavă de iubire.

**Cătălin Ștefănescu
la „Garantat 100%”**

TVR 2

Luni 18 septembrie

6.00 Serial. Școala micilor vrăjitoare 6.30 Serial Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Inovații (R) 8.00 Coolmea distracției estivale (R) 9.00 Film. Treptele iubirii 10.45 D'ale lu' Mitică (R) 11.35 Poftă bună! (R) 12.05 Dincolo de hartă (R) 13.00 ABC...de ce? 13.30 Serial. Aventuri din Kytera 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 E Forum 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Ochiul științei 17.30 Serial. Caracațița 18.30 Tribul. Documentar 19.00 EU-RO Case **19.30 Lumea de aproape – Ținutul pădurenilor** 20.00 Ora de știri 21.00 Film. Orașul pierzaniei 23.15 Desene animate.

Costum popular din Ținutul pădurenilor

Marti 19 septembrie

6.00 ABC...de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Ochiul științei 8.00 Serial. Micuța Zorro 9.00 Film. Treptele iubirii 10.45 Serial. Caracațița (R) 12.00 Zestrea românilor (R) 13.00 ABC...de ce? 13.30 Serial. Aventuri din Kytera 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 La plimbare prin Europa 17.30 Serial. Caracațița 18.30 Școala părinților 19.00 Jobbing 19.30 Arta supraviețuirii 20.00 Ora de știri 21.00 Film. Sângele templierilor 22.45 Fân Fest (R) 23.15 Desene animate.

Miercuri 20 septembrie

6.00 ABC...de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 La plimbare prin Europa 8.00 Serial. Micuța Zorro (R) 9.00 Film. Viața Sf. Francisc de Assisi 10.40 Serial. Caracațița (R) 11.30 Școala părinților (R) 12.00 Omul între soft și moft (R) 13.00 ABC...de ce? 13.30 Serial. Aventuri din Kytera 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.30 E Forum 16.00 Fotbal: Oțelul–Poli Timișoara 18.00 Serial. Caracațița 19.00 Bugetul meu 19.30 Bazar 20.00 Ora de știri 21.00 Film. Reservoir Dogs 22.45 Transfer 23.15 Desene animate.

Joi 21 septembrie

6.00 ABC...de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Lecția de engleză 8.00 Coolmea distracției estivale (R) 9.00 Film. Viața Sf. Francisc de Assisi 10.40 Serial. Caracațița (R) 11.30 Lumea de aproape (R) 12.00 Bugetul meu (R) 13.00 ABC...de ce? 13.30 Serial. Aventuri din Kytera 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Lecția de...sănătate 17.30 Serial. Caracațița 18.30 Motocicliștii pofticioși 19.00 Pe urma banilor 20.00 Ora de știri 21.00 Film. Ură și diamante 23.15 Desene animate.

Vineri 22 septembrie

6.00 ABC...de ce? (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.00 Lecția de...sănătate (R) 8.00 Serial. Micuța Zorro (R) 9.00 Film. Tom Sawyer 10.20 Salvatorul 10.40 Serial. Caracațița 11.30 Motocicliștii pofticioși (R) 12.00 Motomagia (R) 13.00 ABC...de ce? 13.30 Serial. Aventuri din Kytera 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Hollywood reporter 16.00 Serial. Micuța Zorro 17.00 Gimnastica 18.30 Lecții de supraviețuire 19.00 D'ale lu' Mitică 20.00 Ora de știri 21.00 Campionatul de comedie 21.30 Planeta Moldova 22.00 Placebo Live în București 23.00 Serial. Mica Britanie.

Sâmbătă 23 septembrie

6.00 Serial. Aventuri din Kytera (R) 6.30 Serial. Mary-Kate și Ashley în acțiune 7.30 Megatehnicus 8.00 D'ale lu' Mitică (R) 9.00 Natură și aventură 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Proiect IT 10.30 Jobbing (R) 11.00 Lumea azi 11.30 Atlas 12.00 Serial. Stargate Atlantis 13.00 Bazar (R) 13.30 De la carte la film 14.00 Via sacra 15.00 Serial. Miracole 16.00 Fotbal: UTA–CFR Cluj 18.00 Gimnastica 18.45 Europa altfel 19.00 Serial. Andromeda 20.00 Ora de știri 21.00 Film. Păcat originar 23.00 Vremuri și nemuritori 23.30 Planeta Moldova (R).

Duminică 24 septembrie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.30 Zestrea românilor 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Gimnastica 13.30EU-RO case (R) 14.00 Poftă bună! 14.30 Arta supraviețuirii (R) 15.00 Top 7 15.30 Dincolo de hartă 16.00 Serial. PS. Te iubesc 17.05 Serial. Farmece 18.00 Mituri și eroi 19.00 Oamenii focului 19.30 Omul între soft și moft 20.00 Ora de știri 21.00 Maestrul și Margareta 22.00 Film. Crime din răzbunare 23.40 Serial. Andromeda.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

18 SEPTEMBRIE, LUNI (Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

19 SEPTEMBRIE, MARTI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

20 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11:15: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avandpremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Încheiere

21 SEPTEMBRIE, JOI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

22 SEPTEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avandpremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „Lumea femeilor” 11.30: Buletin de știri, date meteo11.40: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

23 SEPTEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviuuri, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

24 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Petru Cîmpian) 14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35: Sinteza știrilor săptămânii 14.45: Retrospectiva săptămânii (spicuiuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.00: Magazinul „Lumea femeilor” (reluare) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

20 septembrie 2006 (mtv ora 13.30)

Reluare: 22 septembrie 2006 (m2 ora 10.30)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în Limba Română a Televiziunii Maghiare va lansa, săptămâna viitoare, un nou serial în care se vor prezenta portretele unor oameni semnificativi ai comunității românești din Ungaria. Episoadele vor oferi posibilitatea realizatorilor Ecranului nostru de a vă împărtăși ideile oamenilor mai cunoscuți sau mai puțin integrați în viața culturală și de specialitate a românilor din Ungaria. Primul episod îl va avea ca oaspete pe dansatorul aletean Pavel Botaș, un om de rară modestie, cinste și devotament pentru dans. Realizator: **Tiberiu Boca**

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.30-19.00, pe frecvența TVR2

Luni, 18 septembrie 2006

15.30–16.00 Cronică germană (emisiune în limba germană) 16.00–16.30 Universul culturii 16.30–17.00 Ediția de Vest 17.00–17.30 Jurnal regional.

Marti, 19 septembrie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.55 De la om la om 16.55–17.00 Calea Europei 17.00–17.30 Jurnal regional.

Miercuri, 20 septembrie 2006

15.30–16.00 Panoramic sud-vest 16.00–17.30 Meci de fotbal (Oțelul Galați – Poli Timișoara).

Joi, 21 septembrie 2006

15.30–16.00 Tribuna partidelor parlamentare 16.00–16.15 Exclusiv 16.15–17.00 3sfertul academic 17.00–17.30 Jurnal regional.

Vineri, 22 septembrie 2006

15.30–16.00 Orizonturi sârbești 16.00–16.45 Punctul pe i 16.45–17.00 Jurnal regional 17.00–17.30 Campionatele internaționale de gimnastică ale României.

Sâmbătă, 23 septembrie 2006

16.00–18.00 Meci de fotbal (UTA – CFR Cluj)

Duminică, 24 septembrie 2006

16.00–17.00 Cântecul de acasă 17.00–17.30 Drumuri aproape 17.30–18.00 Amintiri necesare.

**Emisiunea în limba română
www.rri.ro**

Soluție din pagina a 13-a

7	9	2	3	4	8	1	5	6
6	1	5	7	2	9	3	4	8
3	8	4	1	5	6	9	2	7
4	5	3	8	7	2	6	1	9
1	6	7	4	9	5	8	3	2
9	2	8	6	3	1	5	7	4
8	4	6	2	1	3	7	9	5
5	7	1	9	6	4	2	8	3
2	3	9	5	8	7	4	6	1

http://www.free-sudokus.com

Unitate prin diversitate Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multilingvism, multilingvism

Program radiofonic: 18 septembrie, luni,ora 19.00

– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Pentru iubitorii de drumeție montană există nenumărate obiective turistice de o inegalabilă frumusețe și o mare importanță în zona turistică Padiș din Munții Apuseni. Regiunea turistică Padiș se constituie din bazinul închis complexul carstic Cetățile Ponorului, cel mai grandios fenomen carstic din România. Aici există trei doline, un imens portal în stâncă, o peșteră, tuneluri subterane, cascade, Valea Cetăților (de obicei, seacă), râul din Lumea Pierdută, stânci, grohotiș, 4 balcoane suspendate deasupra hăului și privesc de-o sălbăcie și frumusețe rar întâlnite.

Regiunea Padiș se află în Munții Apuseni, mai precis în partea de nord a munților Bihorului. Din punct de vedere administrativ regiunea Padiș se găsește în partea sud-estică a județului

Bihor, la aproximativ 10–15 km est de satul Pietroasa. Potrivit datelor agențiilor turistice din România, regiunea turistică Padiș se constituie din bazinul închis Cetățile Ponorului cu o

suprafață de 36 km pătrați (incluzând Cheile Galbenei și Poiana Florilor) la sud vest și Cheile Someșului Cald – Poiana Varașoia – Poiana Cuculata la Nord. Tot în regiunea Padiș mai poate fi inclusă și Valea Boga, situată în Nord-Vestul bazinului închis, la poalele Vârfului Boghii.

Cetățile Ponorului, un bazin închis, este un teritoriu din care lipsește apa de suprafață. El este delimitat de vârfuri muntoase cuprinse între 1.642 m (Măgura Vănată) și 1.100 m (creasta de NV a Vârfului Galbena). Regiunea e înconjurată și strânsă ca de un clește de văile Someșului Cald, Arieșului și Crișului Pietros, apa de aici fiind drenată în întregime pe sub pământ în valea Galbenei (80%) și Valea Boghii. Bazinul Cetăților Ponorului constă din opt bazine care comunică doar pe sub pământ. Zona este foarte bogată în formațiuni carstice cum sunt peșteri (una dintre cele mai interesante fiind cea numită Ghețarul Focul Viu), chei, doline etc., informează turiștii site-ul www.ici.ro.

Cheile Someșului Cald – împreună cu Cetatea Radesei se află pe cursul superior al Someșului Cald. Ele se încheie la confluență cu Alunul Mare, primul afluent important al Someșului Cald. Cheile au în jur de 3 km lungime.

Cheile Galbenei – încep cu Izbul Galbena care colectează cea mai mare parte din apă din bazinul Cetăților Ponorului. Primul sector are în jur de 1,5

km lungime și este cel mai spectaculos. La SSV de el se află Poiana Florilor. După Poiana Florilor urmează un sector al cheilor foarte sălbatic, de aproape 6 km, până la confluența cu Valea Bulz.

Regiunea este traversată de la est la vest de un drum forestier de 53 km (Rachitele–Ic Ponor–Padiș–Boga–Pietroasa). Sunt 31 km de la Rachitele la Padiș și alți 22 de la Padiș la Pietroasa. Drumul forestier se deschide în ambele capete în drumuri județene: Rachitele–Huedin (27 km, parțial modernizat) și Pietroasa–Sudrigiu (12 km de șosea asfaltată). Drumul forestier este greu accesibil pentru automobile. În 1996 acest drum a fost din nou exclus de la modernizare, așa încât sunt puține șanse ca el să fie îmbunătățit în următorii ani.

Din acest drum forestier sunt alte câteva drumuri care pornesc către: Cetățile

Ponorului (de la Ocolul Silvic Ponor drumul este închis circulației publice pentru a proteja Cetățile Ponorului), Poiana Varașoia, Poiana Florilor (din Valea Bulz), Cheile Someșului Cald (din Ic Ponor) și către Valea Boga (din satul Boga).

În Padiș se poate ajunge pe mai multe trasee turistice marcate din: Cabana Vlădeasa (32 km), Stâna de Vale (20 km), Pietroasa (20 km), Șaua Vârtop (24 km), Arieșeni (16 km), Gârda (23 km), Peștera Scărișoara (20 km).

Turiștii care fac excursii în regiunea turistică Padiș sunt familiști, nonconformiști, tineri în luna de miere, motocicliști, iubitori de alpinism sau, pur și simplu, iubitori de plimbări în aer liber. Toți cei care au vizitat vreo dată această zonă s-au reîntors în aceleași locuri cu văi sălbatice, ape rezezi, chei adânci și canioane.

Rita Păcș

